

Република Србија
АГЕНЦИЈА ЗА БОРБУ
ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ

**ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
АГЕНЦИЈЕ ЗА БОРБУ ПРОТИВ КОРУПЦИЈЕ
ЗА 2010. ГОДИНУ**

Београд, 25. март 2011. године

О извештају

Извештај који је пред вама конципиран је као модуларни документ, који се састоји из два основна дела. Ови делови представљају целине које се могу читати свака за себе, али тек целокупан документ даје детаљан увид у стратешке циљеве, резултате и изазове у раду са којима се сусретала Агенција током прве године свог функционисања, као и примере и практичне теме из сваког појединог сегмента њеног рада.

Први део извештаја представља сажет преглед структуре Агенције, стратешких циљева, кључних резултата и изазова и формулише препоруке, које Агенција ставља на располагање Народној скупштини.

Други део извештаја организован је према унутрашњој подели Агенције на њене организационе јединице и пружа детаљан увид у рад Агенције на спровођењу Закона. Овај део извештаја садржи, детаљну разраду свих тема садржаних у првом делу извештаја, као и детаљан опис унутрашњег уређења, функционисања Агенције, резултата рада, изазове на које је Агенција наилазила, као и студије случајева које су систематизоване током прве године примене Закона.

На крају извештаја налазе се анекси који, као интегрални део овог извештаја, представљају и тематски заокружене целине.

Први анекс, као обавезан у смислу одредбе члана 26. Закона о Агенцији, је извештај о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције и пратећег Акционог плана. Ово је, уједно, и први документ овакве врсте израђен након 5 година од усвајања ових стратешких докумената. Састоји се из наративног дела и табеларног приказа.

Други анекс представља извештај о раду Одељења за решавање о сукобу интереса што је, по мишљењу Агенције, била тема која је била у центру пажње јавности и функционера током целе протекле године.

У трећем анексу је целовит извештај о извршењу буџета Агенције за 2010. годину.

Агенција

Предговор

Уводна реч председника Одбора

проф. др Чедомир Чупић

Оснивање Агенције за борбу против корупције као независног државног органа произашло је из развоја демократског поретка у којем битно место имају надзорна, контролна, превентивна и регулативна тела. Демократски поредак ојачава се и штити квалитетном критиком, надзором и контролом власти. Успостављање оваквог органа је и државна обавеза проистекла из Конвенције Уједињених нација против корупције усвојене 29. септембра 2003. године, чији је потписник и Савезна Република Југославија, односно њена наследница Република Србија.

Годину дана рада Агенције за борбу против корупције превише је кратак период за значајне резултате рада једног тела, али је довољан за оцену ваљаности првих корака у борби против корупције, тог великог зла и опаке појаве за свако друштво.

Агенција је од почетка примене закона започела да га спроводи према роковима одређеним законом. Почетни месец, јануар 2010, био је у знаку пријава имовине функционера. Тај посао обављен је оптимално, односно имовину је у току тог месеца пријавило 95 процената функционера. Застој је настао када је требало испунити другу обавезу, чији је рок био 31. март 2010, која се односи на сукоб интереса у оквиру власти. Тада се показало да је ишчилела политичка воља једног броја функционера (политичара) исказана приликом доношења Закона о Агенцији за борбу против корупције 23. октобра 2008. године, што је био изузетан и значајан искорак у успостављању демократске контроле власти. Непуне две године касније показало се да битни политички актери заправо нису спремни за конкретну примену закона. Они су успели да се наметну и издејствују измену закона после седам месеци од почетка његове примене. Једним противуставним амандманом заустављена је примена закона и омогућено многим функционерима да тумаче закон како им одговара а не како је Уставом Србије прописано. Иза те самовоље појединих функционера стоје лични и групни интереси који нарушавају општи интерес, али и отварају могућа сумњичења да се иза њих крију велики ризици за могуће коруптивне радње или прикривена корупција.

Други проблем с којим се суочила Агенција јесу представке грађана које се у највећем броју односе на приватизацију у

протеклих двадесетак година и делом на функционисање јавних и државних предузећа и сервиса. Очекивања грађана у заустављању корупције била су велика и сада су, а могућности Агенције када је у питању овај тешки проблем мале, јер великим делом борба против корупције зависи и од одговорног функционисања других државних органа.

Вербално декларативно и опште изјашњавање, посебно одговорних у држави, разводњава и умртвљује борбу против корупције. Грађани и јавност хоће активно и конкретно деловање и понашање у борби против корупције. У перцепцији грађана на првом месту је политичка корупција која у партијама формира „коруптивне обрасце понашања“ и „коруптивни начин живота“. Преко ње се тргује утицајима, одржавају и стварају монополи и картели – разара се привреда, политичке институције и вредносни систем. Грађани указују и на области у којима се најчешће суочавају с корупцијом: правосуђе, здравство, државна администрација и образовање. Те чињенице су упозоравајуће и опомињуће за власт, државне органе и независна државна тела, посебно за Агенцију за борбу против корупције.

У претходној години Одбор и Агенција остварили су добру и значајну сарадњу с међународним организацијама: Програмом Уједињених нација за развој, Организацијом за европску безбедност и сарадњу, Саветом Европе и Делегацијом Европске уније у Србији. Остварена је и сарадња с појединим амбасадама развијених земаља. Изузетно квалитетна сарадња остварена је с другим независним државним органима: омбудсманом, повереником за информације од јавног значаја и ревизором. Значајну помоћ, логистичку и административну, пружило нам је Министарство правде Србије, посебно у решавању просторних и техничких проблема.

Овим, првим извештајем који Одбор и Агенција подносе Скупштини Републике Србије излазимо пред оснивача и јавност са свим резултатима, али и проблемима с којима смо се суочавали у првој години реализовања Закона. Критички суд који ћемо добити од Скупштине и јавности биће за нас упућујући и обавезујући. У добро уређеном демократском поретку нико не може бити поштеђен критике, контроле и одговорности, нити бити изнад закона.

Уводна реч директорке

Зорана Марковић

Оснивање и почетак рада Агенције несумњиво представља значајан корак ка јачању владавине права у Србији. Тиме је и практично исказано опредељење да се корупција не сузбија само репресивним мерама којима се отклањају последице, већ и адекватним превентивним деловањем на њене узроке и изворе. Оснивањем Агенције за борбу против корупције створени су услови да се на ширем плану, институционалним деловањем, дугорочно отклоне узроци настајања корупције.

Чињеница да је Агенција своју мисију започела у време прилично тешких економских услова и ниског поверења грађана у државне институције, за руководство и запослене у Агенцији представљало је посебан изазов. Скептицизам јавности да је то само још једна у низу институција која треба да створи илузију решавања проблема, додатно је био ојачан чињеницом да је закон Агенцији наменио само контролне, али не и истражне и оперативне надлежности, што је за већи део јавности једини видљиви начин сузбијања корупције.

Такав друштвени миље је нама, који смо део и који представљамо Агенцију, додатни изазов и обавеза, јер својим радом утиremo пут пракси које до сада није било у институционалном и системском смислу.

Улога Агенције у јачању интегритета функционера и институција, у подршци и надзору над усвајањем планова интегритета, спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције и, надам се, у координисању свих државних органа у антикорупцијским активностима које предузимају, представља надлежност без преседана и даје реалне основе за дугорочно успешно решавање проблема корупције.

Због тога са задовољством могу да, у име тима Агенције, представим резултате прве године нашег рада. Циљ нам је да, кроз детаљно дату анализу, укажемо на проблематичне области и појавне облике корупције, те да надлежним институцијама препоручимо начине на које их могу превазићи. Задовољни смо што је Агенција већ током своје прве године рада успела да системски обликује и уочи трендове и феномене у појединим областима и да овим документом Народној скупштини предложи препоруке које, по нашој оцени, могу значајно допринети успешнијем сузбијању корупције у домену јавне управе, али и у другим сегментима друштва. Несумњиво је да је пред свима нама тежак и трновит пут мењања навика, праксе, прописа, процедура и да без заједничког рада свих институција у држави не можемо

очекивати велике резултате у постављеним циљевима.

С тим у вези, сарадња са државним органима на свим нивоима, али и међународним и невладиним организацијама, посебно с партнерским институцијама, остаје један од приоритета и у наредном периоду. Истовремено, учешће и присуство на бројним скуповима, конференцијама, семинарима и програмима обуке, у земљи и иностранству, омогућавају Агенцији да своје капацитете усавршава и постиже ефикасне и делотворне резултате. Свесни смо да без оваквих активности нема успеха у борби против корупције и одлучни смо да започете послове наставимо, сарадњу проширимо и истрајемо у напорима да останемо професионални и посвећени крајњем циљу – јачању интегритета јавног сектора.

Резултати рада, које имам част да представим, остварени су захваљујући изузетном радном елану и ангажовању свих запослених у Агенцији, који су у условима сталних кадровских промена и недовољних и незадовољавајућих материјалних, финансијских и просторних услова показали висок степен професионалне етике, знања, искуства и ефикасности. Без њиховог доприноса овако динамична и резултатима испуњена прва година рада Агенције не би била могућа.

У нади да ће подаци из годишњег Извештаја о раду Агенције за 2010 годину бити информативни и корисни свима који се залажу за подизање антикорупцијске културе и свести у Србији, предајемо их на критички суд јавности.

Садржај

Део I.....	13
Улога, визија и мисија.....	13
Улога	13
Визија.....	13
Мисија.....	13
Управљање и рад Агенције.....	13
Одбор.....	13
Циљеви:.....	13
Кључни резултати:.....	14
О Одбору.....	14
Историјат.....	15
Састав и организација.....	15
Изазови у раду.....	16
Шта је урађено.....	16
Директор.....	18
Служба.....	20
Организациона шема Агенције.....	21
Укратко о Агенцији у 2010. години.....	22
Шта радимо.....	22
Циљеви.....	23
Кључни резултати.....	23
Изазови.....	24
Препоруке.....	26
Финансијски преглед.....	28
Подаци о приходима и расходима	28
Јавне набавке.....	29
Део II.....	31
Сектор за послове превенције.....	31
Циљеви.....	31
Кључни резултати.....	31
О Сектору за послове превенције.....	31
Историјат.....	31
Организација и надлежност.....	32
(а) Одељење за решавање о сукобу интереса.....	32
(б) Одсек за спровођење стратегије и прописе.....	32
(в) Одсек за програме обуке.....	33
(г) Одсек за планове интегритета.....	33
(д) Група за истраживања, односе са медијима и цивилним друштвом.....	33
Састав.....	33
Изазови.....	34
Шта ради Сектор за послове превенције.....	38
Шта ради Одељење за решавање о сукобу интереса.....	38
Шта ради Одсек за стратегију и прописе.....	43
Шта ради Одсек за програме обука.....	45
Шта ради Одсек за планове интегритета.....	45
Шта ради Група за истраживања, сарадњу са медијима и цивилним друштвом.....	47
Резултати.....	47
Препоруке.....	49
Сектор за аналитичко-оперативне послове.....	50
Циљеви.....	50
Кључни резултати.....	50
О Сектору за аналитичко-оперативне послове.....	50
Историјат.....	50
Организација и надлежност.....	50
(а) Одељење за регистре.....	51

(б) Одсек за представке.....	51
Састав.....	51
Изазови.....	51
Шта ради Сектор за аналитичко-оперативне послове.....	52
Шта ради Одељење за регистре.....	52
Шта ради Одсек за представке.....	52
Резултати.....	53
Препоруке.....	54
Сектор за послове контроле.....	54
Циљеви.....	54
Кључни резултати.....	54
О Сектору за послове контроле.....	54
Историјат.....	54
Организација и надлежност.....	54
(а) Одељење за контролу имовине функционера.....	55
(б) Одељење за контролу финансирања политичких субјеката.....	55
Састав.....	55
Изазови.....	56
Шта ради Сектор за послове контроле.....	56
Шта ради Одељење за контролу имовине функционера.....	56
Шта ради Одељење за контролу финансирања политичких субјеката.....	57
Резултати.....	58
Препоруке.....	58
Сектор за опште послове.....	59
Циљеви.....	59
Кључни резултати.....	59
О Сектору за опште послове.....	59
Историјат.....	59
Организација и надлежност.....	59
(а) Група за кадровске послове.....	59
(б) Група за материјално-финансијске послове.....	60
(в) Група за информатичке послове.....	60
(г) Писарница.....	60
Састав.....	60
Изазови.....	60
Шта ради Сектор за опште послове.....	61
Шта ради Група за кадровске послове.....	61
Шта ради Група за материјално-финансијске послове.....	61
Шта ради Група за информатичке послове.....	61
Шта ради Писарница.....	61
Резултати.....	62
Препоруке.....	62
Служба за међународну сарадњу.....	63
Кључни резултати.....	63
Циљеви.....	63
О Служби за међународну сарадњу.....	63
Историјат.....	63
Организација и надлежност.....	63
Састав.....	63
Изазови.....	63
Шта ради Служба за међународну сарадњу.....	64
Резултати.....	64
Препоруке.....	65
Служба за односе са јавношћу.....	65
Циљеви.....	65
Кључни резултати.....	65
О Служби за односе са јавношћу.....	65
Историјат.....	65

Организација и надлежност.....	65
Састав.....	66
Изазови.....	66
Шта ради Служба за односе са јавношћу.....	66
Резултати.....	67
Препоруке.....	68

Део I

Улога, визија и мисија

Улога

Агенција за борбу против корупције је самосталан и независан државни орган. За свој рад је одговорна Народној скупштини те, самим тим, и грађанима Србије.

Оснивање Агенције предвиђено је Националном стратегијом за борбу против корупције. С обзиром на сложеност корупције, као појаве која задире у све државне и друштвене системе, као и на број, обим и садржину овлашћења у вези са имплементацијом Стратегије, ову надлежност није било оправдано поверити било ком постојећем субјекту, већ је било потребно основати тело које ће се бавити искључиво овим пословима. Агенција је установљена Законом о Агенцији за борбу против корупције, који је усвојен у октобру 2008, а чија је пуна примена отпочела у јануару 2010. године.

Извештај којим се формално обележава крај прве године примене Закона и рада Агенције, односно период од 1. јануара до 31. децембра 2010. године, израђен је и поднет Народној скупштини преко Одбора за правосуђе и управу, у складу са одредбом члана 26. Закона.

Визија

Обезбедити услове за живот грађана неоптерећен неправдама системске корупције.

Мисија

Стварање услова за изградњу личног интегритета функционера и интегритета органа јавне власти.

Управљање и рад Агенције

Органи Агенције су Одбор и директор.

Одбор

Циљеви:

У борби за сузбијање корупције Одбор се руководи начелима дефинисаним у седам тачака:

1. Одбор ће деловати у складу са Законом и инсистирати на доследној примени Закона од стране свих субјеката чији рад је овлашћен да регулише и контролише;
2. Одбор ће подстицати и подржавати свест и савест свих на јавним положајима да се не баве само својим правима, личним и посебним интересима, већ да рационално и дисциплиновано воде рачуна о својим дужностима, односно обавезама. То ће подизати ниво њихове одговорности и њиховог укупог интегритета;
3. Велики ослонац у раду о коме ће Одбор посебно водити рачуна јесу јавност и медији. Јавност ће редовно и често бити обавештавана о плановима и текућим пословима Одбора и Агенције. Организоваћемо конференције за медије и давати изјаве о свему што

јавност има право да зна и што је интересује када је у питању борба против корупције. Трудимо се да при томе кажемо оно за шта имамо довољно разлога и доказа. Избегаваћемо сензационализам и сумњичења без разлога и аргумената;

4. Одбор и Агенција успоставиће сталну координацију с државним органима, организацијама и институцијама којима је обавеза да се боре против корупције. Јавност ћемо извештавати о тој координацији – подједнако и о успешним и о неуспешним пословима, указујући на оне који се одговорно односе према обавезама, односно закону, али и упозоравајући на оне који ометају и опструишу борбу против корупције;
5. Одбор ће сарађивати са независним државним органима Повереником за информације и заштиту података о личности, Заштитником грађана и Државном ревизорском институцијом, али и са телом Владе, Саветом за борбу против корупције, као и са независним државним надзорним, контролним и регулаторним телима;
6. Одбор ће, заједно са Агенцијом, користити законске могућности да иницира измене и допуне у циљу побољшања закона, како би што више појава и проблема везаних за корупцију било законски праћено. Такође, биће ангажовани стручњаци и институције за истраживање различитих облика коруптивних дела;
7. Одбор и Агенција сарађиваће са међународним организацијама попут Програма УН за развој (UNDP), Организације за европску безбедност и сарадњу (OSCE) Савета Европе, Делегацијом Европске уније у Србији, Transparency International, антикорупцијским телима из света, посебно у земљама окружења, као и са иностраним и домаћим невладиним организацијама.

Кључни резултати:

Одбор је у 2010. години остварио следеће кључне резултате:

1. Од 81 примљене жалбе функционера на одлуке директора, Одбор је поступио по 77, док је по 4 жалбе поступак у току;
2. Усвојен предлог финансијског плана Агенције за 2011. годину;
3. Поднет предлог Уставном суду за оцену уставности члана 29. Закона;
4. Учешће члана Одбора, у радној групи за израду предлога Закона о финансирању политичких активности.

О Одбору

У складу са прописаним надлежностима, Одбор је одредио критеријуме и спровео конкурс за избор директора и заменика директора и донео Пословник о свом раду. У међувремену је измењена законска одредба која се односи на избор заменика директора, те је одређено да заменика директора бира директор између три кандидата које предложи Одбор.

Поред надлежности за избор и разрешење директора, и доношење одлука о увећању плате директора, Одбор врши надзор над радом и имовинским стањем директора и одлучује о жалбама против одлука директора којима се изричу мере у складу са Законом.

У погледу примене Закона, Одбор заузима правне ставове и доноси одлуке о правним питањима. Надзорну функцију Одбор остварује и разматрањем извештаја о раду Агенције у периоду између одржавања седница, као предлога општих аката које доноси директор.

Усвајање предлога буџетских средстава за рад Агенције је такође у надлежности Одбора, а на предлог директора Одбор може да оснива саветодавна или радна тела Агенције.

Осим надлежности које има као надзорни орган, Одбор и директор Агенције по принципу сарадње, учествују у реализацији свих активности Агенције у остваривању њене надлежности.

Историјат

Одбор је започео са радом 15. априла 2009. године, када је конституисан одржавањем прве седнице. На седници одржаној 30. априла 2009. године, Одбор је донео Пословник о раду, а 19. јула 2009. године, након спроведеног јавног конкурса, изабрао је директора и заменика директора Агенције.

Састав и организација

Законом је прописано да Одбор има девет чланова који се бирају на период од четири године и могу бити изабрани највише два пута. Мандат члана Одбора траје четири године и исто лице може бити изабрано за члана највише два пута. Услов за избор је да лице испуњава опште услове за рад у државним органима, има завршен факултет, најмање девет година радног искуства и да није осуђено за кривично дело које га чини недостојним за вршење функције члана Одбора Агенције. Поред тога, члан Одбора не може да буде члан политичке странке, односно политичког субјекта и подлеже свим обавезама и забранама који се односе на функционере, осим забране функционеру да обавља други посао или делатност за време вршења јавне функције која захтева рад са пуним радним временом или стални рад.

Чланове Одбора бира Народна скупштина на основу предлога овлашћених предлагача: Административног одбора Народне скупштине; председника Републике; Владе; Врховног касационог суда; Државне ревизорске институције; Заштитника грађана и Повереника за информације од јавног значаја, путем заједничког договора; Социјално-економског савета; Адвокатске коморе Србије; удружења новинара у Републици Србији, путем заједничког договора.

Народна скупштина је 18. марта 2009. године изабрала чланове Одбора, а проф. др Радмила Васић је изабрана 29. маја 2009. године.

Председника и заменика председника Одбора бирају чланови Одбора на период од годину дана. Председник Одбора представља и заступа Одбор пред државним органима и другим домаћим и међународним телима и организацијама; стара се о организацији рада и извршавању задатака и одлука Одбора; припрема и сазива седнице Одбора, предлаже дневни ред седница и председава седницама; потписује одлуке и акте Одбора и обавља друге послове одређене законом, Пословником, одлукама и другим актима Одбора. Заменик председника замењује председника у случају његове одсутности или спречености и обавља друге послове за које га председник Одбора овласти.

Проф. др Чедомир Чупић изабран је за председника Одбора 30. априла 2009. године и поново 5. маја 2010. године. Проф. др Тања Мишчевић изабрана је у истом периоду за заменика председника Одбора. Након што је поднела оставку, 26. новембра 2010. године, Златко Минић је изабран за заменика председника Одбора на седници од 19. јануара. 2011. године. Одбор тренутно ради у саставу од седам чланова, с обзиром на то да је проф. др. Евица Петровић дана 1. октобра 2009. године поднела оставку због ступања на функцију декана Економског факултета у Нишу.

Чланови Одбора су:

- проф. др Чедомир Чупић, професор Факултета политичких наука и Економског факултета Универзитета у Београду, председник Одбора Агенције;
- Златко Минић, новинар, заменик председника Одбора Агенције;
- Милева Гајиновић, судија Врховног суда Србије у пензији;
- проф. др Радмила Васић, редовни професор на Правном факултету Универзитета у Београду;
- др Слободан Бељански, адвокат;

- др Бранко Лубарда, редовни професор Правног факултета Универзитета у Београду;
- др Зоран Стојиљковић, ванредни професор Факултета политичких наука Универзитета у Београду.

Стручне, административне и техничке послове потребне за рад Одбора обавља канцеларија Одбора којом руководи секретар. Секретара поставља Одбор из реда запослених у Агенцији, а на предлог председника Одбора. Секретар Одбора припрема седнице Одбора, координира рад чланова Одбора, помаже председнику Одбора у обављању послова из његове надлежности, припрема нацрте одлука у сарадњи са саветницима, стара се о састављању, достављању и објављивању писаних исправа одлука, и обавља друге послове у складу са законом, општим актима Агенције и налозима Одбора или председника Одбора.

Поред секретара Одбора који се поставља на положај, у канцеларији Одбора раде и два правника у звању виших саветника.

Изазови у раду

Одбор је током године радио у непотпуном саставу јер недостајући чланови нису били предложени, односно изабрани.

Одлука Уставног суда о обустави извршења појединачних аката и радњи предузетих на основу раније важеће одредбе члана 82. Закона, а коју одредбу је Агенција примењивала у поступцима према функционерима, довела је у питање даљи рад на предметима и поводом жалби поднетих Одбору. Поводом тога дато је саопштење од стране Агенције да ће рад на предметима бити настављен, али ће се извршење одлука наставити након коначне одлуке Уставног суда.

Процедура усвајања предлога измена Закона о Агенцији за борбу против корупције који је послат у скупштинску процедуру иако пре тога у изради предлога није консултована Агенција, а који је ипак, ангажовањем директорке и председника Одбора, након одржаног састанка у Министарству правде, повучен из скупштинске процедуре, након чега је Одбор имао могућност да даје своје примедбе и сугестије на предлог. У Закону и даље постоје недоречености и противречности, које је потребно отклонити.

Усвајање амандмана који није претходно достављен Агенцији, а којим је унет изузетак у одредбе члан 82. Закона који се односи на “затечене” функционере, да функционер може да настави обављање једне јавне функције, а уз њу и јавне функције на коју је изабран непосредно од грађана, као и јавне функције коју је законом и другим прописом обавезан да врши. Агенција је поднела Уставном суду Предлог за оцену уставности и законитости члана којом је измењен члан 82. Закона, јер сматра да је противан Уставу Републике Србије и Конвенцији Уједињених нација против корупције. У два наврата Одбор је тражио од Уставног суда приоритет у решавању овог предмета, али од 8. септембра, када је предлог предат, до дана подношења овог извештаја одлука није донета.

Шта је урађено

Одбор је одржао 21 седницу. Седнице одбора су јавне, осим у делу у коме се одлучује о жалбама на одлуке директора, којима се изричу мере у складу са Законом.

У току 2010. године Одбор је примио 81 жалбу функционера на одлуке директора. Решавајући по жалбама Одбор је донео пет одлука којима је жалба одбијена као неоснована, три одлуке којима су жалбе одбачене због неблаговремености, једну одлуку да се предмет враћа првостепеном органу на допуну поступка, 68 одлука којима су предмети враћени првостепеном органу на поновно одлучивање због измене закона која је у међувремену наступила, а четири предмета су у раду.

Поред одлучивања по жалбама функционера, Одбор је на седницама донео одлуке о

усвајању девет правних ставова, као и више одлука и закључака поводом правних питања у примени закона. Чланови Одбора су, између седница, проучавали предмете, прикупљали неопходне податке, и са саветницима радили на изради нацрта одлука, проучавали поводом сложених правних питања прописе којима је одређено спорно правно питање регулисано, ради заузимања правних ставова.

Одбор је размотрио и усвојио предлог буџетских средстава за рад Агенције за 2011. годину, са пројекцијама, за 2012. и 2013. годину, и више одлука и извештаја везаних за рад Агенције као што су Извештај о документацији преузетој од Републичког одбора за решавање о сукобу интереса, финансијски извештај за 2009. годину, Одлуку о изменама и допунама правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у стручној служби Агенције и разне друге извештаје и одлуке везане за рад Агенције.

Председник и чланови Одбора су на седницама разматрали и предлог измене Закона о Агенцији за борбу против корупције, те је након детаљне анализе Одбор дао низ сугестија на одређене одредбе Закона, и предлог са унетим изменама и допунама проследио радној групи на даљу процедуру.

Члан Одбора, др Зоран Стојиљковић је, као члан радне групе, учествовао у изради предлога Закона о финансирању политичких странака.

Поред тога, председник и чланови Одбора учествовали су и на више едукативних семинара за функционере који су се одржавали широм Србије, као и на округлим столовима и састанцима са представницима државних органа, невладиних организација и медија на тему борбе против корупције.

У јануару је одржано пет едукативних семинара у Ивањици, Крагујевцу, Зајечару, Аранђеловцу и Сремској Митровици на којима су, поред директорке Агенције учествовали и председник Одбора, проф. др Чедомир Чупић и члан Одбора, Милева Гајинов. Током марта одржани су округли столови на којима се расправљало о питању сукоба интереса и примени закона, и то у Зајечару, Нишу, Краљеву, Крагујевцу, Новом Саду, Зрењанину и Београду, а у мају и децембру одржани су едукативни семинари за представнике медија, у Београду и Новом Пазару, на којима су поред председника Одбора учествовали и остали чланови Одбора (проф. др Радмила Васић у Краљеву и Крагујевцу, Милева Гајинов и др Слободан Бељански у Новом Саду и Зрењанину, професор Бранко Лубарда у Нишу и Златко Минић у Зајечару и Новом Пазару).

Одбор је реализовао студијску посету Комисији за спречавање корупције Републике Словеније, у Љубљани, у циљу унапређења сарадње са овим органом. Председник и поједини чланови Одбора одржали су више радних састанака са домаћим и страним званичницима и представницима међународних организација у вези са применом Закона и условима рада Агенције, међу којима су председник Републике, председница Народне скупштине, председник Административног одбора Народне скупштине, председница Уставног суда, председник Владе, заменик председника Владе и министар унутрашњих послова, министарка правде, Повереник за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Заштитник грађана, председник Савета Државне ревизорске институције, председник Групе држава за борбу против корупције (GRECO), шеф Мисије Организације за европску безбедност и сарадњу (OSCE) и други.

Током године одржаване су редовне конференције за штампу и објављивана саопштења за јавност поводом актуелних питања о раду Одбора. Председник Одбора и поједини чланови су редовно давали изјаве за медије, интервјуе и гостовали у радио и ТВ емисијама.

Остварени резултати Одбора посебно ће се показати у наредном периоду.

Директор

Положај и улога директора Агенције постављени су Законом двојако, персонално и институционално. Директор Агенције у персоналном смислу представља Агенцију, руководи стручном службом и одговара за свој рад Одбору Агенције, односно одговоран је за благовремено и законито извршавање послова из надлежности Агенције. Бира се на јавном конкурсима који расписује Одбор Агенције, на период од 5 година, са могућношћу да два пута буде биран на ту функцију. Закон прописује услове у погледу степена образовања и радног искуства које кандидат за директора мора да испуњава.

У институционалном смислу, директор је орган Агенције што подразумева да одлуке које доноси представљају првостепену управну акту против којих се може изјавити жалба, односно у случајевима када је одлука директора коначна, може се покренути управни спор.

Директорка Агенције изабрана је на конкурсима који је Одбор агенције расписао у мају 2009. године, а постављена је одлуком у јулу 2009. године. Имајући у виду да се летњи период именовања преклопио са календарским роковима рада Народне скупштине, те посебно законским роком за подношења предлога буџета, изради Правилника о систематизацији радних места у стручној служби Агенције и других интерних аката, те посебно изради Предлога буџета приступило се хитно, упркос роковима од 90 дана које прописује Закон о Агенцији.

Правилник о систематизацији радних места у стручној служби Агенције добио је сагласност Одбора за правосудје и управу Скупштине Србије 29. јула 2009. године. Подношењем предлог буџета 31. августа 2009. године, у складу са Законом о буџету и одобравањем ових средстава у децембру 2009. године, стекли су се услови за почетак рада Агенције и почетак примене закона.

Правилником о систематизацији радних места у стручној служби Агенције утврђена је структура и број запослених Агенције имајући у виду специфичне надлежности регулисане Законом. Сви послови подељени су у две групе – превентивне и оперативне, и у складу са тим је Агенција формирана са два сектора (за послове превенције и за оперативне послове) и четири службе (за опште послове, за међународну сарадњу, за односе са јавношћу и канцеларијом Одбора). Руководиоци сектора односно службе су државни службеници по положају у звању помоћника директора. Сваки сектор и служба подељен је на унутрашње организационе јединице којима руководе шефови одсека.

Оваква структура институције омогућила је неопходну подељеност послова и њихово груписање у оквиру сродних целина са првенственим циљем да се обезбеди хоризонтална веза ових група односно заједнички рад и размена потребних информација уз истовремено обезбеђивање вертикалне повезаности и протока информација које се у крајњем упућују ка канцеларији директора. Посебна специфичност у креирању унутрашње структуре Агенције била је чињеница да се одређени послови који се односе на пријем и обраду личних и имовинских података функционера, и који стога нису јавни, морају организовати на начин да се приступ запослених овим подацима прецизно регулише и ограничи, те обезбеди нужна физичка и техничка заштита ових података и предмета.

Правилник о систематизацији радних места почео је да се примењује 1. јануара 2010. године и у том тренутку Агенција је имала укупно 13 запослених, преузетих из Републичког одбора за решавање о сукобу интереса и два радника по уговору о делу. Преузети запослени су распоређени на различита радна места у оквиру Агенције у складу са степеном образовања, стручности али и интересовањима. Осим секретара Одбора, Агенција није имала ни једног помоћника директора. Агенција је повећала број запослених на 25 у априлу 2010. године када је окончан први конкурс и када је постављено и четворо помоћника директора. Од средине августа 2010. године број запослених је повећан на 36 а до краја године Агенција је имала укупно 45 запослених на неодређено време, четворо запослених на одређено време и четворо запослених по уговору о делу. Двоје запослених је напустило

Агенцију и то заменик директора и референт у одсеку за регистре због преласка на друго радно место.

Обим посла, с једне стране, и сукцесивни пријем запослених у радни однос, с друге, указали су већ после првих шест месеци примене Правилника на одређене мањкавости, условљене у највећој мери чињеницом да је Законом о Агенцији регулисано да се на запослене у стручној служби Агенције примењује Закон о државним службеницима. Ригидне критеријуме овог Закона пре свега је било тешко уклопити са специфичним захтевима послова из надлежности Агенције а потом је пракса додатно показала све лоше стране оваквог законског решења. У неколико конкурса који су објављивани током 2010 године одређена радна места су остала непопуњена упркос чињеници да је било пријављених кандидата и да су били позвани на разговоре.

Истовремено, мањак запослених, који је у првих шест месеци изискивао ванредне напоре свих службеника, посебно ако се има у виду број примљених имовинских извештаја (јануар) а потом захтева за давање сагласности за вршење друге функције односно другог посла (март) захтевао је од директорке да у погледу унутрашње структуре Агенције са сарадницима тражи нова и боља решења која би наведене недостатке у највећој мери апсорбовала.

Новим Правилником о систематизацији радних места, који је донет у јулу 2010. године,¹ делимично је промењена унутрашња структура и број запослених. Према овом документу, Агенција има 4 сектора – за послове превенције, за аналитичко-оперативне послове, за послове контроле и за опште послове, а задржане су три службе. Број запослених је повећан, нарочито у сектору за аналитичко оперативне послове, увођењем саветничких радних места за службенике који испитују техничку исправност поднетих имовинских извештаја, на основу којих се подаци уносе у регистар. Рад на овим пословима наима, указао је на изузетно велики број технички непотпуних имовинских извештаја, обавештења о ступању на функције као и података о преносу управљачких права који су у знатној мери успоравали рад на установљавању регистра и претерано ангажовали скромне ресурсе Агенције. С друге стране, нови сектор контроле основан је са две унутрашње јединице, и то одељења за контролу имовине и одељења за контролу финансијских извештаја политичких странака.

Новим Правилником повећан је број запослених на 97, с тим да се пуна запосленост оствари у периоду од 18 месеци од почетка његове примене. Правилник је делимично почео да се примењује 1. септембра 2010. године, а у целини је на снази од 1. јануара 2011. године.

Истовремено са решавањем организационих питања, директорка Агенције је приступила и решавању питања просторија за рад Агенције. Упркос подршци и разумевању представника државних органа, првенствено Министарства правде Републике Србије и Владе Републике Србије, решавање питања смештаја је током целе године представљало највећи изазов за Агенцију и остало проблем без чијег решења нема могућности за даљи несметани рад ове институције.

Наима, привремено решење у коме Агенција ради у згради Палате Србија (7 канцеларија “наслеђених” од Републичког одбора за решавање о сукобу интереса на I спрату и 9 додељених од Министарства правде на истом и IV спрату, које нису све повезане) у условима сталног повећања броја запослених је недовољно за смештај и обезбеђивање неопходних услова за рад. Расположиви простор користи 49 запослених, 7 студената стажиста, директорка и чланови Одбора, па недостатак адекватног простора за састанке, семинаре, пријем странака и тимски рад представља изузетно велики проблем за рад институције каква је Агенција.

У циљу трајног решавања овог питања склопљен је споразум којим је Министарство правде Агенцији уступило два спрата у објекту који се реновира за потребе смештаја

¹ За доношење новог Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у стручној служби Агенције за борбу против корупције добијена је сагласност Одбора за правосуђе и управу Народне скупштине 30. јула 2010. године.

прекршајних судова. Реновирање објекта, иако започето у 2009. години са планом завршетка до краја 2011. године, неће бити окончано ни до краја 2012. године због проблема откривених током саме реконструкције, што је условило хитно тражење алтернативног трајног решења простора. У случају да се до адекватног решења овог питања не дође у року од неколико месеци, Агенцији прети успоравање радних процеса, а тиме и целокупног учинка рада од кога грађани имају велика и оправдана очекивања.

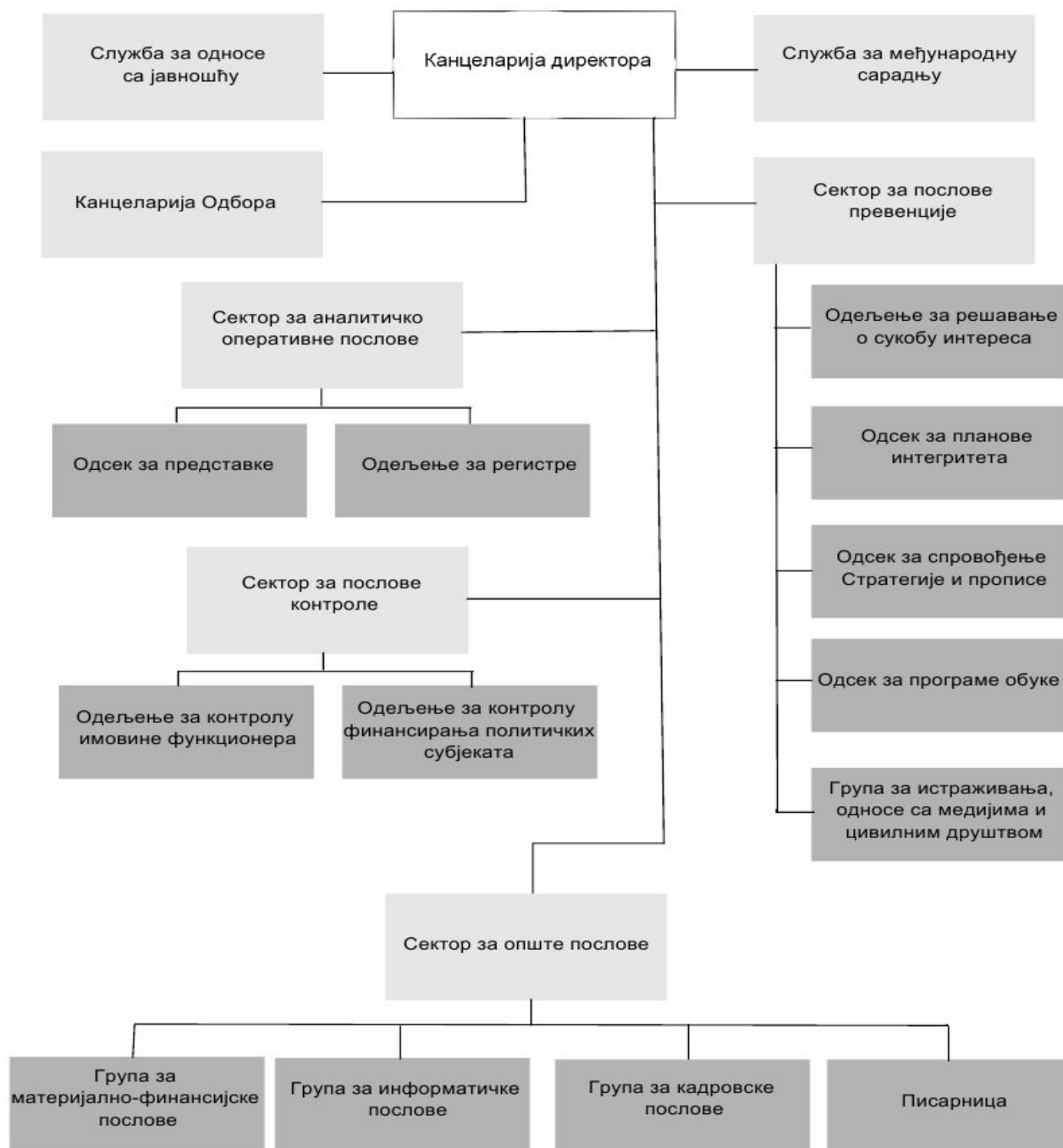
Осим организационих, кадровских и техничких питања од значаја за рад институције, посебан изазов у стварању нове институције увек представља формирање адекватне, позитивне радне атмосфере и тимског рада. Долазак нових запослених, преузимање нових послова, нова средина и слично, представљају околности које озбиљно утичу на процес и резултате рада, што се посебно показивало у Агенцији, која је у протеклих годину дана спровела четири циклуса конкурса. Због тога је у Агенцији велика пажња посвећена како активностима усмереним на јачање сарадње, тимског рада, радне солидарности тако и активностима који су успоставили сталну обуку, додатно образовање и усавршавање и тренинге запослених. Овакав ангажман је врло брзо дао позитивне резултате упркос свим напред истакнутим изазовима са којима су се сви запослени суочавали. Овакав ангажман је такође омогућио запосленима не само да у потпуности искажу своја знања, стручност и квалитете, већ и да решавају питања својих права, обавеза и одговорности на задовољавајући начин.

Служба

Служба, којом управља директор, обавља стручне и друге послове који су неопходни за несметано функционисање Агенције и спровођење њених надлежности. Она се састоји од следећих унутрашњих јединица:

- Сектора за послове превенције;
- Сектора за аналитичко-оперативне послове;
- Сектора за послове контроле;
- Сектора за опште послове;
- Канцеларије Одбора;
- Канцеларије директора;
- Службе за међународну сарадњу; и
- Службе за односе са јавношћу.

Организациона шема Агенције

Укратко о Агенцији у 2010. години

Шта радимо

Надлежност Агенције утврђена је одредбом члана 5. Закона о Агенцији за борбу против корупције. У складу с тим, Агенција обавља следеће послове:

- надзире спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, Акционог плана за примену Националне стратегије и секторских акционих планова;
- покреће поступак и изриче мере због повреде Закона о Агенцији за борбу против корупције;
- решава о сукобу интереса;
- спроводи активности у складу са одредбама закона којим је уређено финансирање политичких странака, односно политичких субјеката;
- даје мишљења и упутства за спровођење Закона о Агенцији за борбу против корупције;
- даје иницијативе за измену и доношење прописа у области борбе против корупције;
- даје мишљења у вези са применом Националне стратегије, Акционог плана и секторских акционих планова;
- прати и обавља послове који се односе на организовање координације рада државних органа у борби против корупције;
- води регистар функционера;
- води регистар имовине и прихода функционера;
- пружа стручну помоћ у области борбе против корупције;
- сарађује са другим државним органима у припреми прописа у области борбе против корупције;
- даје смернице за израду планова интегритета у јавном и приватном сектору;
- сарађује са научним организацијама и организацијама цивилног друштва у спровођењу активности превенције корупције;
- уводи и спроводи програме обуке о корупцији, у складу са овим законом;
- води посебне евиденције у складу са Законом о Агенцији за борбу против корупције;
- поступа по представкама правних и физичких лица;
- поступа по пријавама државних службеника, односно запослених у органима Републике Србије, аутономне покрајине, јединице локалне самоуправе и органима јавних предузећа, установа и других организација чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе, односно органима привредних друштава чији је оснивач, односно члан Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе и запослених у државним органима и организацијама;
- организује истраживања, прати и анализира статистичке и друге податке о стању корупције;
- прати међународну сарадњу у области борбе против корупције у сарадњи са надлежним државним органима;
- обавља и друге послове који су јој законом стављени у надлежност.

Циљеви

Агенција је дефинисала следеће стратешке циљеве које намерава да оствари у свом раду:

- Сви органи, у складу са Законом о Агенцији за борбу против корупције имају усвојене планове интегритета и достављају извештаје о њиховом спровођењу;
- Обезбеђена пуна примена препорука из Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана;
- Интерни капацитети Агенције за борбу против корупције изграђени у мери која омогућава њено пуно функционисање;
- Актери Стратегије информисани о најважнијим питањима везаним за интегритет и спречавање корупције;
- Релевантни актери у Србији усвојили знања о интегритету и спречавању корупције и активно промовишу те вредности у својим заједницама;
- Број случајева сукоба интереса у органима јавне власти на које се односи Закон о Агенцији за борбу против корупције сведен на најмању могућу меру;
- Успостављени функционални регистри и евиденције;
- Установљен и имплементиран ефикасан систем заштите подносилаца представки и пријава;
- Успостављен ефикасан систем контроле имовинских извештаја функционера и финансијских извештаја политичких субјеката;
- До 2013. године у потпуности изграђени кадровски капацитети Агенције;
- До краја 2012. године успостављен континуиран систем обуке за запослене у областима општих знања и вештина;
- До краја 2012. године обезбеђен адекватан смештајни/пословни простор;
- До краја 2011. обезбеђено стабилно финансирање Агенције за 2012. годину са одговарајућим пројекцијама за 2013. и 2014. годину;
- До 2012. године потпуна компјутеризација рада Агенције;
- Успостављена сарадња са релевантним међународним организацијама у области борбе против корупције.
- Развијена свест јавности о улози Агенције за борбу против корупције.

Кључни резултати

- Решено 92,4% предмета из области сукоба интереса, од укупног броја покренутих поступака;
- Израђене смернице за израду и спровођење планова интегритета.
- Урађен први извештај о примени Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана.
- Представници 41 државног, 17 покрајинских и 94 органа јединица локалне самоуправе информисани о питањима везаним за спречавање корупције, јачање интегритета, изradi и спровођењу планова интегритета, Националној стратегији за борбу против корупције и акционом плану и надлежностима Агенције за борбу против корупције;
- Представници 51 удружења информисани о положају и улози организација цивилног

друштва у систему Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана.

- Успостављена процедура разврставања пристиглих представки/пријава по областима у којима грађани најчешће пријављују случајеве коруптивних активности и селекције представки/пријава у којима има елемената за поступање Агенције од оних које не испуњавају законом прописане критеријуме за поступање;
- Остварена сарадња са већином државних институција на које је указано у представкама/пријавама грађана, у циљу провере навода из представки/пријава.
- Израђена радна верзија новог закона о финансирању политичких активности;
- Од 300 извештаја које су поднели највиши државни функционери, чији су приходи и имовина били предмет провере, према годишњем плану рада Агенције, извршена је контрола исправности 192 извештаја;
- Поднете 4 прекршајне пријаве против функционера у вези са обавештавањем Агенције и преносом управљачких права у правним лицима.
- Обезбеђени кадровски, материјално-финансијски и технички услови неопходни за функционисање Агенције
- Успостављена трајна институционална сарадња са Групом држава за борбу против корупције (GRECO).
- Ауторски текстови новинара и истраживача у 75% случајева су се заснивали на иницијативи самих медија, а не на саопштењима Агенције;
- 11 медијских кућа са националном покривеношћу одредило новинаре који континуирано прате рад Агенције;
- Обележавањем Међународног дана борбе против корупције Агенција је постигла престижну препознатљивост у јавности.

Изазови

Један од проблема била је примена непотпуних прелазних и завршних одредаба Закона о Агенцији за борбу против корупције, који је само делимично решен његовим новелирањем. Поменути одредбама није регулисано у целини поступање Агенције у погледу функционера који су затечени у вршењу јавних функција на дан почетка примене Закона (1. јануар 2010. године), с обзиром на то да је Законом уведен низ обавеза које су се директно односиле на јавне функционере (на пр. обавеза тражења сагласности за истовремено вршење јавне функције и другог посла или делатности, преношења управљачких права која су проширена на шири круг функционера у односу на претходни закон који је регулисао ову област, обавезу пријављивања учествовања на јавним тендерима, обавеза пријављивања сумње у постојање сукоб интереса, итд.)

Поступак за давање сагласности по члану 28. Закона није био довољно прецизно регулисан, што је отклоњено усвајањем Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције у јулу 2010. године.

Поменути Законом о изменама и допунама, у члану 82, функционери који на дан почетка примене Закона врше више функција обавезни су да Агенцији доставе обавештење које све функције обављају. Ако Агенција, том приликом, утврди да се вршењем више функција угрожава непристрасно вршење јавне функције, доноси одлуку у којој функционеру одређује рок да престане са обављањем неспојивих функција. Међутим, од ове одредбе су изузети они функционери који обављају једну јавну функцију и другу на коју су изабрани непосредно од грађана. Ово значи да и у случају када се истовременим вршењем те две функције угрожава непристрасно вршење јавне функције, односно када то представља сукоб интереса, Агенција нема могућност тим функционерима да одреди рок у оквиру кога ће им наложити да

престану са обављањем неспојивих функција. С обзиром на то да Устав као и други закони садрже одредбе које експлицитно забрањују кумулацију неких функција, произилази да се на ове функционере не могу применити одредбе Закона о Агенцији којим би се утврдила ова неспојивост и наложио престанак обављања таквих неспојивих функција. Из овог разлога Агенција је пред Уставним судом покренула поступак којим је тражила да Суд донесе одлуку којом ће утврдити да ова одредба Закона о Агенцији није у сагласности са Уставом. Уставни суд још увек није донео одлуку у овом предмету иако је предлог поднет почетком септембра 2010. године.

Са друге стране, одређени закони садрже одредбе о сукобу интереса јавних функционера које нису у сагласности са одредбама Закона о Агенцији за борбу против корупције. Међу њима су и Закон о Народној банци Србије, Закон о здравственој заштити, Закон о забрани дискриминације и Закон о адвокатури.

Током израде извештаја о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана, Агенција се сусрела са проблемом малог одзива субјеката али и проблемима у вези са садржином и квалитетом саме Стратегије и Акционог плана.

До краја фебруара 2011. године, 72 субјекта којима Акциони план поверава спровођење одговарајућих активности доставили су Агенцији попуњен Упитник за извештавање, што је свакако мало у односу на њихов укупан број, који је и сам неодређен, с обзиром да Акциони план за неке активности као реализаторе наводи све државне органе, све органе локалне самоуправе, све буџетске кориснике или све органе власти у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (којих према Каталогу коју је израдила Служба Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности има око 11.000).

Носиоци обавеза су учествовали у процесу извештавања само по позиву и иницијативи Агенције, односно ниједан од ових субјеката није самоиницијативно одговорио на обавезу извештавања о спровођењу Стратегије и Акционог плана као обавезу која произилази из одредаба Закона о Агенцији за борбу против корупције.

Међу slabим странама Стратегије истиче се чињеница да она не обухвата образовање и здравство, као веома важне системе са становишта борбе против корупције.

С друге стране, утисак је да Акциони план није у потпуности искористио потенцијале који се наговештавају Стратегијом, као и да даје повода неодумицама о томе да ли активности које садржи на прави начин конкретизују препоруке из Стратегије. Главне карактеристике Акционог плана, које су представљале највеће изазове у току процеса израде извештаја биле су прешироко или недовољно прецизно формулисани активности у Акционом плану, прешироко и недовољно прецизно формулисани или квалитативно опредељени индикатори циљева и прешироко одређени реализатори мера.

Када је у питању надлежност Агенције у вези са плановима интегритета примећено је да значајан број институција игнорише законску обавезу да одреди лице одговорно за израду и спровођење плана интегритета. Имајући у виду да је процена Агенције да у Србији постоји преко 5.000 обвезника дужних да, по Закону о Агенцији за борбу против корупције, донесу план интегритета, чињеница да је Агенција до краја 2010. године добила обавештење од 36 обвезника ко су лица одређена за израду плана интегритета представља разлог за забринутост.

Значајан изазов у успостављању Законом прописаних регистара представљао је велики прилив докумената и, истовремено, недовољан број људи који би могли да на ефикасан начин обраде овако обиман материјал. Проблем у раду представља и чињеница да се имовински извештаји достављају у штампаном, па и ручно писаном облику, што успорава унос у привремени електронски систем. Јавни регистри нису комплетирани, између осталог, и зато што процедура прибављања опреме за електронску обраду ових података подразумева комплексну јавну набавку и реализацију ИПА пројекта Европске комисије. Међутим, захваљујући добрим припремама пре почетка рада Агенције, изграђен је привремени

електронски систем обраде података за Регистар имовине који је и даље у функцији.

У области контроле имовине функционера главни изазов представљала је чињеница да су у поднетим извештајима јавних функционера уочавани технички недостаци и неправилности, који су се исправљали некад и у вишеструко понављаним захтевима Агенције функционеру да извештај употпуни.

Изазови са којима се Агенција сусретала у области финансирања политичких субјеката могу се поделити у две групе: изазове у вези са лошим решењима инкорпорисаним у важећи Закон о финансирању политичких странака и изазове у вези са отпором самих политичких странака.

Поред осталог, Закон о финансирању политичких странака ниједном одредбом није прописао рок до којег постоји обавеза подношења годишњих финансијских извештаја, тако да није било могуће утврдити одговорност политичких странака за неблаговремено подношење.

Одређени број политичких странака је у погледу годишњих финансијских извештаја за 2009. годину показивао „тихи“ отпор на тај начин што нису поднеле мишљење овлашћеног ревизора уз завршни рачун, иако је то утврђено као законска обавеза. Овакво поступање је правдано чињеницом да је највећи број политичких странака разврстан у мала правна лица те, као такве, немају према Закону о рачуноводству и ревизији обавезу вршења ревизије, пренебегавајући обавезу утврђену Законом о финансирању политичких странака.

Један од кључних изазова Агенције је недостатак пословног простора. Неодрживост оваквог стања састоји се у чињеници да је, по више основа, ангажовано 62 људи и 7 чланова Одбора, док је Агенцији стављено на располагање 20 канцеларија, а постојећа инфраструктура у објекту није у стању да подржи овакво оптерећење. Таква ситуација, са друге стране, онемогућује Агенцију да ангажује преостали број људи који је систематизацијом предвиђен као потребан за квалитетно обављање послова који су јој стављени у надлежност.

Након низа састанака са представницима државних органа, институција и других правних лица, које је иницирала Агенција у циљу превазилажења ове препреке, а код чињенице да је завршетак реконструкције објекта за трајни смештај Агенције пролонгиран, релевантне државне институције нису предузеле ниједан конкретан корак, изузев прокламације начелне подршке.

Својеврстан изазов је представљало и привлачење квалитетних кадрова са знањима и вештинама који одговарају специфичном делокругу рада Агенције. Такође, законска, а тиме и материјална основа, умногоме ограничава могућност напредовања запослених као и њиховог даљег усавршавања и награђивања према постигнутим резултатима.

Препоруке

На основу искустава из прве године рада, формулисане су следеће препоруке:

- Изменити одредбе које регулишу питање сукоба интереса јавних функционера, а налазе се у другим законима и прописима, тако да буду у складу са Законом о Агенцији за борбу проив корупције, како би се направио конзистентан и усклађен правни оквир који регулише ову област;
- Што брже усвајање и примена Закона о финансирање политичких активности, како би се годишњи финансијски извештај за 2010. годину контролисао у складу са усвојеним Законом;
- Ефикасна имплементација Закона о финансирању политичких активности (по усвајању), успостављен систем контроле редовних и ванредних финансијских извештаја политичких субјеката, сарадња са државним органима на том пољу и успостављена мрежа спољних сарадника Агенције за потребе контроле финансирања политичких субјеката;

- Захтевати одговорност функционера који руководе државним органима, у којима се одлучује о правима и обавезама грађана, за ефикасно и законито понашање у њиховом решавању;
- Инсистирати на обавези државних органа да ажурно обавештавају Агенцију о ступању на јавну функцију и престанку вршења;
- Сви носиоци јавних овлашћења требало би да одреде особу која ће бити задужена за послове везане за сарадњу са Агенцијом за борбу против корупције (и другим независним телима чија надлежност директно или индиректно везана за спречавање корупције и јачање интегритета институција са јавним овлашћењима); ови послови би, када је реч о Агенцији, били везани за имплементацију Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, изразу и примену планова интегритета и организацију обука запослених;
- Сви носиоци јавних овлашћења требало би да имају обавезне обуке свих запослених (на извршилачким и радним местима на положају) на теме етике, спречавање корупције, јачање интегритета и јавне одговорности запослених и институција;
- Успоставити и имплементирати механизам транспарентне и одговорне доделе буџетских средстава организацијама цивилног друштва и уредити питање власништва у медијима на транспарентан начин;
- Предузети мере да државни органи, који одлучују о правима и обавезама грађана, решавају ове захтеве у законом прописаном року;
- Установљивање информационе повезаности и брже размене информација између Агенције и органа са којима сарађује, уз поштовање и примену принципа тајности одређених докумената у раду;
- Стварање услова за развој и усавршавање институционалних метода контроле и провере података пријављених кроз извештај о имовини функционера;
- Изменити одредбу Закона о Агенцији, којом се статус запослених регулише на основу Закона о државним службеницима, што је неопходно за привлачење и одржавање квалитетних кадрова који поседују неопходна знања и вештине од значаја за специфичан делокруг рада Агенције;
- Обезбедити адекватан пословни простор, са одговарајућом инфраструктуром, неопходан за делотворно функционисање Агенције.

Финансијски преглед²

Подаци о приходима и расходима

Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину обезбеђена су средства за рад Агенције у укупном износу од РСД 160.000.001 из извора прихода 01-приходи из буџета. До краја 2010. године реализована су средства у укупном од РСД 93.921.000,00 што представља 58,7% извршења од укупног износа планираних средстава.

Назив позиције у буџету	Приход (у РСД)	Расход (у РСД)	Неостварено (у РСД)
Плате за запослене	45.969	37.069	8.900
Социјални доприноси на зараде	8.266	6.624	1.642
Накнаде у натура, поклони за децу запослених	600	201	399
Социјална давања запосленима	2.497	671	1.826
Накнаде за превоз на посао	2.100	1.096	1.004
Награде запосленима и остали посебни расходи	1	0	1
Стални трошкови - услуге телефона, комуналне услуге, осигурање запослених, осигурање возила	11.151	1.901	9.250
Трошкови путовања у земљи и иностранству	3.702	3.113	589
Услуге по уговору - накнаде члановима Одбора, уговори о превођењу, уговори о делу, објава инф. огласа, репрезентација	26.534	17.004	9.530
Текуће поправке и одржавање	589	9	580
Материјал - канцеларијски материјал, стручна литература	2.543	990	1.553
Порези, обавезне таксе и казне	38	15	23
Новчане казне и пенали по решењу судова	1	0	1
Машине и опрема	35.043	25.229	9.814
Нематеријална имовина	20.967	0	20.967
УКУПНО:	160.001	93.922	66.079

Преглед утрошених средстава за период 01.01 до 31.12.2010. године
(износи су исказани у хиљадама)

Основни разлози за овакву реализацију планираних и одобрених буџетских средстава су:

1. Кашњење у реконструкцији објекта у улици Зелени венац бр. 16, у организацији

2 Целовит извештај о извршењу буџета Агенције за 2010. годину прикључен је овом извештају, као Анекс 3.

Министарства правде, чији је завршетак био планиран за октобар 2010. године. Овај објекат био је предвиђен за будућу локацију Агенције, која је у буџету обезбедила средства за опремање нових просторија канцеларијским намештајем у износу од РСД 10.000.000.

2. Проблем смештајних капацитета односно мањак пословног простора донекле је пореметио тј. успорио планирану динамику запошљавања у Агенцији што је утицало на мање трошење средстава у односу на планирано на позицијама зарада, накнада у природи сталних трошкова (трошкови телефона, осигурања запослених и др.) и материјала.
3. Агенција је буџету за 2010. годину обезбедила средства у износу од РСД 21.000.000 за израду апликативног софтвера. Током предходне године за ову намену обезбеђена су донаторска средства која ће се у 2011. години реализовати кроз Пројекат "Подршка Агенцији за борбу против корупције у борби против корупције" који финансира Краљевина Норвешке, извор финансирања 05-приходи иностраних земаља. Овом активношћу Агенција је направила реалну уштеду буџету Републике Србије у износу од око РСД 21.000.000.

Јавне набавке

Према Плану јавних набавки за 2010. годину Агенција је покренула поступке за укупно три јавне набавке од којих су две реализоване, док се реализација треће очекује у 2011. години.

1. Прва јавна набавка: преговарачки поступак без објављивања јавног позива, у складу са чланом 24. став 1. тачка 4. Закона о јавним набавкама за јавну набавку број 1/2010 - Набавка рачунарске и комуникационе опреме за потребе Агенције за борбу против корупције. Процењена вредност јавне набавке је 15.860.000,00 динара без ПДВ-а. Средства за предметну јавну набавку, за 2010. годину у процењеном износу од 15.860.000,00 динара без ПДВ-а, обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину. Изабрана је као најповољнија понуда понуђача "VLATACOM" д.о.о., Дунавска 7, Земун.

Купљено 6 сервера и укупно 65 рачунара савремене конфигурације са свом пратећом опремом (штампачи, копир машине, тонери) које у потпуности задовољавају стандарде и захтеве који произилазе специфичности рада из надлежности Агенције.

2. Друга јавна набавка: поступак јавне набавке мале вредности, у складу са чланом 26. став 1. Закона о јавним набавкама за јавну набавку број 2/2010 - Набавка службеног возила за потребе Агенције за борбу против корупције. Процењена вредност јавне набавке је 2.118.000,00 динара без ПДВ-а. Средства за предметну јавну набавку обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину. Изабрана је као најповољнија понуда понуђача "LADY F" са седиштем у Београду ул. Нехруова бр. 150.

Купљено је возило марке "NISSAN QASHQAI + 2".

3. Трећа јавна набавка: отворени поступак у складу са чланом 21. став 1. Закона о јавним набавкама за јавну набавку број 3/2010 - "Услуга израде апликативног софтвера за потребе Агенције за борбу против корупције". Поступак је покренут 13.10.2010. године и још није окончан. Процењена вредност јавне набавке је 21.000.000,00 динара без ПДВ-а. Средства за предметну јавну набавку обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину. Поступак јавна набавка се пренео на 2011. годину а средства су обезбеђена кроз Пројекат "Подршка Агенцији за борбу против корупције у борби против корупције" који финансира Краљевина Норвешке, извор финансирања 05-приходи иностраних земаља.

У 2010. години купљена је и мања количина основних средстава у износима нижим од износа за које се морају покретати поступци јавних набавки.

Набављена су 3 мобилна рачунара (laptop), 1 пројектор са платном, 7 "USB"-а и 1 екстерни хард диск. Ова опрема набављена је из разлога хитности послова, а у недостатку

рачунарске опреме, пре покретања поступка број 1/2010 - Набавка рачунарске и комуникационе опреме за потребе Агенције за борбу против корупције.

Од канцеларијског намештаја, Агенција је набавила 1 кабинетски сто, 1 ормарић – мини кухињу, 4 канцеларијска стола у комплету са фијокама и један ТВ уређај марке "SAMSUNG".

Укупна набавна вредност свих основних средстава купљених у 2010. години износи РСД 25.228.000,00.

Део II

Сектор за послове превенције

Циљеви

Сектор за послове превенције дефинисао је следеће стратешке циљеве које намерава да оствари у свом раду:

1. Сви органи, у складу са Законом о Агенцији за борбу против корупције имају усвојене планове интегритета и достављају извештаје о њиховом спровођењу;
2. Обезбеђена пуна примена препорука из Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана;
3. Интерни капацитети Агенције за борбу против корупције изграђени у мери која омогућава њено пуно функционисање;
4. Актери Стратегије информисани о најважнијим питањима везаним за интегритет и спречавање корупције;
5. Релевантни актери у Србији усвојили знања о интегритету и спречавању корупције и активно промовишу те вредности у својим заједницама;
6. Број случајева сукоба интереса у органима јавне власти на које се односи Закон о Агенцији за борбу против корупције сведен на најмању могућу меру.

Кључни резултати

Сектор за послове превенције је у 2010. години остварио следеће кључне резултате:

1. Израђене смернице за израду и спровођење планова интегритета.
2. Урађен први извештај о примени Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана.³
3. Представници 41 државног, 17 покрајинских и 94 органа јединица локалне самоуправе информисани о питањима везаним за спречавање корупције, јачање интегритета, изради и спровођењу планова интегритета, Националној стратегији за борбу против корупције и акционом плану и надлежностима Агенције за борбу против корупције;
4. Представници 50 удружења информисани о положају и улози организација цивилног друштва у систему Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана.
5. У току 2010. године решено 92,4% предмета из области сукоба интереса, од укупног броја покренутих поступака;

О Сектору за послове превенције

Историјат

Сектор за послове превенције функционише у оквиру Агенције од самог оснивања ове институције. Прва организациона јединица која је отпочела са радом у оквиру Сектора за послове превенције било је Одељење за решавање о сукобу интереса, у које су, у складу са њиховим опредељењима, била распоређена два правника из Одбора за решавање о сукобу

³ Извештај о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана за примену Националне стратегије за борбу против корупције прикључен је овом извештају, као Анекс 1.

интереса, органа који је престао да постоји након што је Закон о Агенцији за борбу против корупције⁴ ступио на снагу. С обзиром на то да је Агенција била у обавези да преузме предмете Одбора за решавање о сукобу интереса, који нису били завршени, као и то да су заинтересовани грађани и правна лица од Агенције захтевали тумачења одредаба новог Закона, Одељење за решавање о сукобу интереса, почело је да ради, извршавајући све своје надлежности, од дана почетка примене Закона о Агенцији.

Остале организационе јединице о оквиру Сектора, сукцесивно су формиране и отпочињале свој рад, тако да је Сектор за послове превенције, до лета 2010. године, покренуо све програме које се налазе у његовој надлежности.

Организација и надлежност

У оквиру Сектора за послове превенције, осим Одељења за решавање о сукобу интереса, организована су три одсека и једна група у оквиру којих се обављају различити послови који спадају у надлежност Агенције. Сви ти послови су усмерени, првенствено, на отклањање узрока који доводе до системске корупције и јачање институционалног интегритета, мада јачање индивидуалног интегритета и подизање антикорупцијске свести грађана, такође спада у домен Сектора за послове превенције.

(а) Одељење за решавање о сукобу интереса

Одељење за решавање о сукобу интереса кроз поступке решавања сукоба интереса, декумулације функција и одлучивања о другим повредама Закона о Агенцији за борбу против корупције отклања узроке за настанак корупције. Уколико се након спроведеног поступка утврди да је наступила повреда Закона, изричу се одговарајуће мере. Циљ тих мера јесте, да се, уколико је то могуће, наведене повреде отклоне. На тај начин се отклањају узроци који су довели, или могу довести до корупције.

Ово Одељење решава по захтевима јавних функционера да могу истовремено да врше две јавне функције, односно да уз вршење јавне функције могу да обављају и неки други посао или делатност. Том приликом се цени, да ли су те две јавне функције, или јавна функција и други посао или делатност (не)компатибилни са становишта надлежности и сукоба интереса.

Градећи праксу кроз примену Закона о Агенцији за борбу против корупције у наведеној области, Одељење даје препоруке Агенцији у ком обиму и на који начин би постојећи Закон требало допунити или изменити како би се повећала делотворност примене његових одредаба.

(б) Одсек за спровођење стратегије и прописе

Послови одсека за спровођење Стратегије и прописе имају за циљ да кроз сарадњу са државним органима и њихову координацију отклоне кључне узроке који доводе до корупције. Државни органи су, уз остале субјекте, носиоци активности утврђених Акционим планом, на које се односе препоруке из Националне стратегије за борбу против корупције.⁵ Одсек врши послове надзора над спровођењем Стратегије, Акционог плана и секторских акционих планова кроз анализу и давање мишљења у вези са њиховим спровођењем. Налази и препоруке који се односе на спровођење ова два документа представљају битан сегмент годишњег извештаја који Агенција подноси Народној скупштини.

У складу са Законом о Агенцији за борбу против корупције сви државни органи и организације дужни су да на захтев Агенције доставе тражене информације и документацију, на основу којих Одсек прати, анализира и даје смернице за примену и евентуалне измене

4 Службени гласник РС, бр. 97/2008 и 53/10

5 Одлука о утврђивању Националне стратегије за борбу против корупције, Службени гласник РС, бр. 109/2005

Акционог плана.

Праћење и анализа прописа у смислу њихове усклађености и конзистентности са становишта борбе против корупције, такође, је посао овог Одсека.

(в) Одсек за програме обуке

Одсек за програме обуке има овлашћење и дужност да државним органима и организацијама, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавним службама и другим правним лицима пружа услуге у вези са припремом програма обуке о борби против корупције, јачању интегритета и другим темама које су од значаја за ову област.

Овај Одсек пружа помоћ у организовању антикорупцијеске обуке и медијима, привредним субјектима и образовним институцијама. Осим пружања помоћи у поступку припремања и реализације програма обуке у вези са борбом против корупције, Одсек и на сопствену иницијативу организује одговарајуће едукативне програме за поменуте циљне групе, као и редовну обуку за запослене у Агенцији.

(г) Одсек за планове интегритета

Одсек за планове интегритета формулише смернице⁶ за израду планова интегритета оних субјеката који су Законом о Агенцији за борбу против корупције обавезни да такве планове израде и имплементирају. Осим израде смерница, Одсек прати њихово доношење и спровођење, и у сарадњи са Одсеком за програме обуке, стара се о обуци лица одговорних за план интегритета.

На иницијативу, или захтеве других правних лица, која по Закону нису обавезна да усвајају планове интегритета, већ то желе да учине из спостевних разлога и интереса, Одсек врши процену интегритета и даје препоруке за унапређење интегритета.

Планове интегритета дужни су да доносе државни органи, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавне службе и јавна предузећа у складу са смерницама које је израдила Агенција.

(д) Група за истраживања, односе са медијима и цивилним друштвом

Основне активности Групе су усмерене на сарадњу са научним институцијама, невладиним организацијама, струковним удружењима, медијима како би се и овај сектор друштва укључио у реализацију активности предвиђених Националном стратегијом и Акционим планом, а које треба да доведу до отклањања узрока корупције. Ови субјекти представљају значајне друштвене актере који треба да дају свој допринос у борби против корупције.

Група, такође, организује разна истраживања о стању корупције, самостално или у сарадњи са другим институцијама, прикупља статистичке податке и врши анализу тих података који ће бити коришћени у раду Агенције.

Организовање медијских кампања у циљу подизања свести грађана о штетности корупције по друштво и државу, чиме се истовремено ради и на подизању општег нивоа антикорупцијске културе грађана Србије, такође спада у делокруг рада Групе.

Састав

У Сектору за послове превенције ради 13 извршилаца, а Сектором руководи помоћник директора. У Одељењу за решавање о сукобу интереса, осим начелника, раде три виша и један самостални саветник. У Одсеку за стратегију и прописе, осим шефа Одсека, раде један самостални саветник и један саветник. У одсецима за програме обуке и планове

⁶ Смернице за израду и спровођење плана интегритета, Службени гласник РС, бр. 80/10

интегритета, осим шефова тих јединица раде и по један самостални саветник, док у Групи за истраживања, сарадњу са медијима и цивилним друштвом, ради само руководилац Групе. Са друге стране, Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места предвиђено је да у Сектору буде ангажовано 27 запослених на извршилачким радним местима и то 9 у Одељењу за решавање о сукобу интереса, 5 у Одсеку за стратегију и прописе, 5 у Одсеку за планове интегритета, 5 у Одсеку за програме обуке и 3 у Групи за истраживања, сарадњу са медијима и цивилним друштвом.

Изазови

а) У области **спречавања сукоба интереса** јавних функционера, изазови су се претежно односили на непрецизан правни оквир и међусобну неусаглашеност прописа.

Највећи проблем односио се на примену непотпуних прелазних и завршних одредаба Закона о Агенцији за борбу против корупције, који је само делимично решен његовим новелирањем. Поменути одредбама није регулисано у целини поступање Агенције у погледу функционера који су затечени у вршењу јавних функција на дан почетка примене Закона (1. јануар 2010. године), с обзиром на то да је Законом уведен низ обавеза које су се директно односиле на јавне функционере (на пр. обавеза тражења сагласности за истовремено вршење јавне функције и другог посла или делатности, преношења управљачких права која су проширена на шири круг функционера у односу на претходни закон који је регулисао ову област, обавезу пријављивања учествовања на јавним тендерима, обавеза пријављивања сумње у постојање сукоб интереса, итд.)

Поступак за давање сагласности по члану 28. Закона није био довољно прецизно регулисан, што је отклоњено усвајањем Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције у јулу 2010. године⁷.

Поменути Законом о изменама и допунама, у члану 82, функционери који на дан почетка примене Закона врше више функција обавезни су да Агенцији доставе обавештење које све функције обављају. Ако Агенција, том приликом, утврди да се вршењем више функција угрожава непристрасно вршење јавне функције, доноси одлуку у којој функционеру одређује рок да престане са обављањем неспојивих функција. Међутим, од ове одредбе су изузети они функционери који обављају једну јавну функцију и другу на коју су изабрани непосредно од грађана. Ово значи да и у случају када се истовременим вршењем те две функције угрожава непристрасно вршење јавне функције, односно када то представља сукоб интереса, Агенција нема могућност тим функционерима да одреди рок у оквиру кога ће им наложити да престану са обављањем неспојивих функција. С обзиром на то да Устав као и други закони садрже одредбе које експлицитно забрањују кумулацију неких функција, произилази да се на ове функционере не могу применити одредбе Закона о Агенцији којим би се утврдила ова неспојивост и наложио престанак обављања таквих неспојивих функција. Из овог разлога Агенција је пред Уставним судом покренула поступак којим је тражила да Суд донесе одлуку којом ће утврдити да ова одредба Закона о Агенцији није у сагласности са Уставом. Уставни суд још увек није донео одлуку у овом предмету иако је предлог поднет почетком септембра 2010. године.

Са друге стране, одређени закони садрже одредбе о сукобу интереса јавних функционера које нису у сагласности са одредбама Закона о Агенцији за борбу против корупције. Међу њима су и Закон о Народној банци Србије,⁸ Закон о здравственој заштити,⁹ Закон о забрани дискриминације¹⁰ и Закон о адвокатури.¹¹

б) Током израде извештаја о **спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана**, Агенција се сусрела са две врсте изазова које је важно истаћи

7 Службени гласник РС, бр. 53/10

8 Службени гласник РС, бр. 72/03, 55/04, 85/05 и 44/10

9 Службени гласник РС, бр. 107/05, 72/09, 88/10 и 99/10

10 Службени гласник РС, бр. 22/09

11 Службени лист СРЈ, бр. 24/98, 26/98, 69/00, 11/02 и 72/02

у циљу разумевања процеса извештавања, као и могућих ограничења у анализи и закључцима о испуњености препорука из Стратегије и активности из Акционог плана. Ти изазови су, начелно, подељени на изазове који се односе на процес извештавања о испуњавању обавеза из Стратегије и Акционог плана и изазове који се односе на садржину и квалитет саме Стратегије и Акционог плана.

Процес извештавања: До краја фебруара 2011. године, 72 субјекта којима Акциони план поверава спровођење одговарајућих активности доставили су Агенцији попуњен Упитник за извештавање, што је свакако мало у односу на њихов укупан број, који је и сам неодређен, с обзиром да Акциони план за неке активности као реализаторе наводи све државне органе, све органе локалне самоуправе, све буџетске кориснике или све органе власти у смислу Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја (којих према Каталогу коју је израдила Служба Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности има око 11.000).

Носиоци обавеза су учествовали у процесу извештавања само по позиву и иницијативи Агенције, односно ниједан од ових субјеката није самоиницијативно одговорио на обавезу извештавања о спровођењу Стратегије и Акционог плана као обавезу која произилази из одредаба Закона о Агенцији за борбу против корупције.

Утисак је да се извештавање о спровођењу Стратегије и Акционог плана доживљава као још једна обавеза која пада на терет запослених у институцијама које су носиоци обавеза, а који су и иначе преоптерећени свакодневним послом. Стога се доводе у питање њихови капацитети да обавезу извештавања испуне у потпуности и на квалитетан начин.

Процес анализе одговора на упитнике које су доставили носиоци обавеза био је отежан због њихове неуједначене употребљивости, оскудности одговора, као и одсуства релевантних база података, анализа и садржајнијих закључака и препорука. Наиме, већина одговора дата је описно, а изнете оцене нису поткрепљене валидним подацима и изворима. На тај начин извештавање је сведено на самоевалуацију.

Стратегија и Акциони план: Међу слабим странама Стратегије истиче се чињеница да она не обухвата образовање и здравство, као веома важне системе са становишта борбе против корупције.

С друге стране, утисак је да Акциони план није у потпуности искористио потенцијале који се наговештавају Стратегијом, као и да даје повода неодумицама о томе да ли активности које садржи на прави начин конкретизују препоруке из Стратегије. Главне карактеристике Акционог плана, које су представљале највеће изазове у току процеса израде извештаја биле су следеће:

- **Прешироко или недовољно прецизно формулисани активности у Акционом плану,** због чега се јављају недоумице у погледу давања оцене да ли је активност реализована или не. На пример, веома је тешко, без унапред установљених прецизних мерила, оценити да ли је у одређеној области било доследне примене прописа или су прописи унапређени, а нарочито у ситуацији када ни носилац обавезе није пружио податке о овако формулисаним активностима. У таквим случајевима, Агенција није улазила у поступак давања оцене да ли је активност реализована или није, сматрајући да не располаже довољним капацитетима за обављање таквих анализа у оквиру свих система којима се Стратегија бави.
- **Прешироко и недовољно прецизно формулисани или квалитативно опредељени индикатори циљева,** што их чини неупотребљивим за мерење успешности, односно нивоа реализације неке активности. Тако су неки од индикатора циљева у Акционом плану формулисани на следећи начин: прилагођавање домаћег правног система међународним стандардима, транспарентност деловања државних органа, општа анти-корупцијска превентива, спречавање узрока корупције, повећање стабилности функционисања система државне управе, смањење утицаја политике на стручне одлуке, смањити ризик корупције, спречавање сукоба интереса, трајно уређење подручја,

ангажовати грађане у борби против корупције, развијање анти-корупцијске културе младих, итд.

- **Прешироко одређени реализатори мера**, па је нејасно на који начин успоставити систем контроле и одговорности за неизвршену активност ако су као реализатори наведени сви државни органи или сви буџетски корисници.
- Изазов који се не тиче толико самог документа, већ је последица чињенице да се он примењује већ четири године и да су за то време **неки реализатори активности променили надлежност**, као на пример Републички секретаријат за законодавство или поједина министарства, или да више не постоје, као што је случај с Министарством привреде или Министарством за капиталне инвестиције.
- Коначно, утисак је да Акциони план **није састављан у довољно широком партиципативном процесу** у коме би сви потенцијални носиоци обавеза били позвани да дају своје мишљење о најбољим начинима да се препоруке из Стратегије конкретизују, о релевантности и изводљивости појединих активности, о могућим проблемима у реализацији и потребним ресурсима. С друге стране, учешћем будућих носилаца обавеза у изради Акционог плана, било би обезбеђено власништво над документом, непосреднији однос према њему и већа посвећеност испуњењу обавеза, па би вероватно и извршење задатака из Стратегије и Акционог плана било на нивоу који је више задовољавајући.

в) У оквиру **антикорупцијске обуке** различитост циљних група, за које су едукативни догађаји били организовани, условила је и различитост изазова са којима се Одсек за програме обуке сусретао.

Изазов у раду са јавним функционерима састојао се у питању на који начин мотивисати ову циљну групу да присуствује округлим столовима које је организовала Агенција. Симптоматична појава слабог одзива функционера манифестовала се чак и у случајевима када су се теме односиле на обавезе носилаца јавних функција прописане Законом о Агенцији за борбу против корупције. Разлог за слаб одзив функционера, највероватније, делом лежи и у чињеници да је Законом о Агенцији битно проширен круг лица који се сматрају функционерима у односу на оне позиције које су биле обухваћене ранијим прописима, па се тако, примера ради, директори јавних предузећа, установа или институција, посебно на локалном нивоу, уопште нису препознали као циљна група на коју се односе обавезе из закона на снази.

Осим слабог одзива, присутни функционери најчешће су показивали значајан ниво скептичности према могућности Агенције да ефикасно контролише да ли су функционери испунили своје обавезе или не, па је таква релативизација код неких резултирала закључком да одредбе Закона о Агенцији за борбу против корупције и није неопходно поштовати, будући да ионако нема ко да ефикасно надзире његову примену.

Иако се у пракси показало да је мали број медија уопште упознат са мандатом Агенције, као и које надлежности Агенција има у борби против корупције, покушај Агенције да организује обуку или инструктаж за електронске и писане медије из Београда, резултирао је веома слабим одзивом. Како би превазишли овакву ситуацију, Агенција је организовала и састанак са главним уредницима, чија би улога била да одреде новинаре који би дошли на обуку у Агенцију, а потом наставили да прате њен рад. Међутим, ни такав приступ није није дао очекиване резултате, те су рад Агенције наставили да прате различити новинари из истих редакција, који нису информисани о мандату и надлежностима Агенције. Имајући претходно наведено у виду, изазов у раду са медијима, који ће остати актуелан и у 2011. години, представља осмишљавање начина да се медији мотивишу да превазиђу концепт извештавања који се заснива на сензационализму и формулисању вести креираних за потребе дневне политике, чиме се у потпуности ставља у други план едукација грађана о питањима борбе против корупције. С тим у вези, као изазов остаје и оснаживање и шира дисеминација једне од основних порука медијима да су они партнери Агенције чија

друштvena uloga, између осталог, подразумева њихово активније учешће у подизању свести јавности о значају спречавања корупције и јачању личног и институционалног интегритета.

Тема личног интегритета и личне одговорности, такође, представља један од највећих изазова. Многи представници циљних група питања личног интегритета и одговорности сматрају темом о којој не треба расправљати, нити је „отварати“. Међутим, управо ова тема јесте једна од централних тачака на којима ће Агенција посебно инсистирати у креирању обука, јер је питање личног интегритета и одговорности важно у истој мери као и тема о институционалном интегритету и јавној одговорности.

г) Када је у питању надлежност Агенције у вези са **плановима интегритета** примећено је да значајан број институција игнорише законску обавезу да одреди лице одговорно за израду и спровођење плана интегритета. Имајући у виду да је процена Агенције да у Србији постоји преко 5,000 обвезника дужних да, по Закону о Агенцији за борбу против корупције, донесу план интегритета, чињеница да је Агенција до краја 2010. године добила обавештење од 36 обвезника ко су лица одређена за израду плана интегритета представља разлог за забринутост.

С обзиром на то да је кроз обуке, састанке и консултације Одсек за планове интегритета комуницирао са великим бројем обвезника на свим нивоима, примећено је да се израда и усвајање плана интегритета доживљава као још једна од обавеза која пада на иначе преоптерећене запослене којима се ови послови додају на већ постојећи круг текућих послова, који су им стављени у опис радног места.

Засебан проблем представља игнорантски однос поједих институција и њихових руководилаца према позивима Агенције да одреде и пошаљу своје представнике на састанке и обуке које организује Агенција.

Коначно, лица која су одређена да учествују у раду радних група, нису, уопште, била заинтересована за активно учешће у раду, или су унапред одређена лица која нису могла да учествују у свим фазама израде нацрта плана интегритета (на пр. лица ангажована по уговору о делу, на одређено време, или лица којима ускоро истиче мандат).

д) Изазови на које је Агенција наилазила **сарађујући са организацијама цивилног друштва** (удружења и медији) указују на сложеност ситуације у којој се налазе представници ова два система. Генерално посматрајући, удружења и медији слабо су информисани о садржини Националне стратегије за борбу против корупције, Акционог плана и Закона о Агенцији за борбу против корупције.

Истовремено они, такође, не познају надлежност и организацију Агенције за борбу против корупције, мешају је са Саветом за борбу против корупције Владе Републике Србије и претежно очекују да Агенција располаже довољно јаким и ефикасним репресивним апаратом, те да је у стању да санкционише различите видове случајева коруптивне праксе у релативно кратком временском периоду.

Удружења избегавају да реализују пројекте из области спречавања корупције, будући да су нарочито у мањим заједницама усмерени на буџете локалних самоуправа. Већина представника удружења изјавила је да у ситуацији где су јединице локалне самоуправе укључене у (или организују) коруптивне активности, реализација пројеката из области превенције/сузбијања корупције на локалном нивоу представља директну опасност за егзистенцију удружења, будући да у следећем круговима доделе буџетских средстава таква организација неће добијати потребна финансијска средства за реализацију других пројеката, чиме ће бити угрожено и њено функционисање.

Представници медија су указивали на потребу да се органима јавне власти (нарочито јавним предузећима) законом забрани оглашавање у медијима, будући да се оглашавање појављује као средство притиска на медије да нешто (не)објаве, чиме се утиче не само на њихову уређивачку политику, већ и на њихову егзистенцију, нарочито у мањим срединама. Изазов у области медија истовремено представља и нетранспарентно власништво, будући да је власнички капитал битан елемент вођења уређивачке политике и, такође, има пресудан

утицај на интегритет медија. Посебан изазов представља питање успостављања механизма заштите новинара који се одваже да пријаве и/или објаве случајеве коруптивних пракси.

Шта ради Сектор за послове превенције

Шта ради Одељење за решавање о сукобу интереса

Издавање сагласности за обављање друге јавне функције

Функционер који обавља јавну функцију може истовремено да врши другу јавну функцију уколико за то добије сагласност Агенције (члан 28. став 2. Закона о Агенцији за борбу против корупције). Изузетак су функционери изабрани на јавну функцију непосредно од грађана, који могу истовремено да обављају и друге јавне функције, на које су, такође, изабрани непосредно од грађана, без сагласности Агенције, под условом да истовремено вршење тих јавних функција није изричито забрањено Уставом Републике Србије.¹²

Пример 1: Када је тражена сагласност од Агенције за обављање друге јавне функције

Агенција за борбу против корупције одбила је захтев одборника скупштине града за давање сагласности да истовремено врши јавну функцију члана општинског већа градске општине, јер је истовремено обављање наведених функција неспојиво.

Статутом града прописане су надлежности органа града, па тако и скупштине града. Приликом доношења одлуке којом је одбијен захтев за давање сагласности, Агенција је узела у обзир надзорна овлашћења скупштине града над општинским већем градске општине, и закључила да се истовременим обављањем наведених функција доводи у сумњу непристрасно обављање јавне функције одборника скупштине града, с обзиром на то да би одборник скупштине града на тај начин дошао у ситуацију да учествује у надзору над радом општинског већа градске општине у које би био изабран.

С друге стране општинско веће градске општине даје скупштини града иницијативе за доношење одлука из надлежности града. Стога би се истовременим обављањем јавних функција одборника скупштине града и члана градског већа градске општине функционер могао наћи у ситуацији да као одборник скупштине града одлучује поводом иницијативе коју даје општинско веће градске општине у које би требао бити изабран.

Пример 2: Када није тражена сагласност од Агенције за обављање друге јавне функције

У конкретном случају, јавни функционер - декан "државног" факултета (високошколске установе чији је оснивач Републике Србија) ступио је на јавну функцију члана једног зборног самосталног републичког органа, без прибављања сагласности Агенције за вршење друге јавне функције.

У поступку за утврђивање повреде одредаба члана 28. Закона, који је Агенција водила по службеној дужности, јавни функционер се изјаснио да захтев за давање сагласности није поднео јер је сматрао да то није његова већ обавеза органа који га именује на јавну функцију.

Законом прописана обавеза јавног функционера за тражење сагласности за ступање на другу јавну функцију је лична, те функционер неподношењем захтева за давање сагласности Агенцији за борбу против корупције чини повреду одредбе члана 28. Закона. Утврђењем повреде одредбе члана 28. Закона, која регулише обавезе функционера приликом ступања на другу јавну функцију, јавном функционеру по сили закона престаје јавна функција на коју је ступио супротно процедури прописаној Законом.

У конкретном случају, Агенција је, након спроведеног поступка, утврдила повреду члана 28. Закона и констатовала престанак јавне функције по сили закона. На основу одлуке Агенције, Влада Републике Србије, као орган именована, донео је одлуку о разрешењу јавног функционера.

¹² Службени гласник РС, бр. 98/06

Поступак за давање сагласности за обављање друге јавне функције

Функционер који буде постављен, изабран или именован на другу јавну функцију, дужан је да у року од три дана од избора, постављења или именовања на другу јавну функцију поднесе Агенцији захтев за добијање сагласности за обављање још једне јавне функције. Уколико функционер не намерава да истовремено врши „нову“ јавну функцију и „предходну“ функцију коју је до тада обављао, већ намерава да на претходну поднесе оставку, онда није дужан да поноси захтев Агенцији за добијање сагласности за вршење друге јавне функције, јер ће *de facto*, када поднесе оставку на претходну функцију, наставити да обавља само „нову“ јавну функцију.

Уз захтев за сагласност, функционер је дужан да достави Агенцији позитивно мишљење органа који га је изабрао на претходну јавну функцију, да је тај орган сагласан да функционер обавља уз ту претходну и „нову“ јавну функцију. Функционер који је на претходну јавну функцију изабран непосредно од грађана, позитивно мишљење прибавља од надлежног радног тела органа у којем обавља претходну јавну функцију.

Када функционер достави потпун и уредан захтев за добијање сагласности Агенцији, Агенција је дужна да у року од 15 дана од пријема захтева донесе одлуку о захтеву. Агенција неће дати сагласност за истовремено обављање „нове“ и претходне јавне функције уколико утврди да је истовремено вршење тих функција некомпатибилно са становишта интереса. На пример, ако функционер врши јавну функцију у органу који је надлежан да надзире рад других органа, па функционер поднесе захтев да врши јавну функцију и у том другом органу, онда би одатле проистекло да функционер *de iure* и *de facto* треба да врши надзор над самим собом. Такође, постоје закони који изричито забрањују да јавни функционер уз функцију коју обавља може обављати и неку другу јавну функцију. На пример, Закон о Народној банци Србије, изричито брани да уз функцију гувернера то лице обавља и неку другу функцију. И у том случају, Агенција неће дати сагласност за обављање друге функције.

Уколико Агенција не донесе одлуку о захтеву функционера у року од 15 дана од дана достављања уредног и потпуног захтева, сматра се да је функционер добио сагласност за вршење „нове“ јавне функције, осим у случају да је другим прописом функционеру изричито забрањено да уз функцију коју већ обавља, врши и другу јавну функцију (погледати пример из претходног пасуса).

Ако функционер ступи на другу јавну функцију без сагласности Агенције, каснија функција престаје по сили закона. Одлуку о престанку нове функције доноси орган који је функционера изабрао, именовано или поставио на „нову“ јавну функцију. Ову одлуку, орган доноси на основу одлуке Агенције у којој је утврђено да је функционер именован на „нову“ јавну функцију супротно одредама овог закона.

Издавање сагласности за обављање другог посла или делатности

Функционер који врши јавну функцију која захтева рад са пуним радним временом, или стални рад, може обављати други посао или делатност, уз вршење јавне функције, само уз сагласност Агенције (члан 30. став 4. Закона о Агенцији за борбу против корупције). Изузетак су они функционери који уз вршење јавне функције обављају научноистраживачки рад, или се баве наставном, културно-уметничком, хуманитарном или спортском делатношћу. Њима није потребна сагласност Агенције да би се тиме бавили. Међутим, уколико Агенција утврди да се обављањем научноистраживачког рада, или наставне, културно-уметничке или спортске делатности угрожава непристрасно вршење или углед јавне функције, односно да то представља сукоб интереса, Агенција одређује рок у којем је функционер дужан да престане са обављањем тог посла или делатности.

Пример 3:

Јавни функционер на функцији председника општине поднео је захтев за давање сагласности за обављање посла лекара. На основу члана 30. Закона о Агенцији постоји забрана функционеру да обавља други посао или делатност за време вршења јавне функције која захтева рад са пуним радним временом или стални рад, а Законом о локалној самоуправи¹³ предвиђено је да је председник општине на сталном раду у општини

Агенција је одбила захтев функционера и обавезала истог да у року од 30 дана од пријема решења обавести Агенцију да је престао са обављањем послова доктора подношењем захтева за мировање радног односа док траје јавна функција. Након доношења одлуке јавни функционер је поднео доказ о мировању радног односа за време трајања функције.

Поступак за давање сагласности за обављање другог посла или делатности

Функционер, који намерава да уз вршење јавне функције која захтева рад са пуним радним временом или стални рад, обавља други посао или делатност, дужан је да поднесе захтев за добијање сагласности од Агенције. Уз захтев, функционер је у обавези да приложи и позитивно мишљење органа који га је изабрао, поставио или именован на јавну функцију да је тај орган сагласан да функционер уз јавну функцију може да обавља одређени посао или делатност. Надаље, државни службеник на положају, мора уз ово приложити и сагласност свог непосредно претпостављеног у органу у којем обавља јавну функцију.

Када функционер Агенцији поднесе уредан и потпун захтев за добијање сагласности, Агенција је дужна о захтеву да одлучи у року од 15 дана од дана достављања захтева. Агенција неће дати сагласност за обављање другог посла или делатности уколико утврди да се њима угрожава неприсистрасно вршење или углед јавне функције, односно да то представља сукоб интереса.

Такође, Агенција неће дати сагласност за обављање другог посла или делатности уколико прописом није изричито забрањено да уз вршење јавне функције функционер може обављати други посао или делатност. У случају да Агенција не одлучи у року од 15 дана од дана достављања захтева, сматра се да је Агенција дала сагласност за вршење другог посла или делатности.

Издавање сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње по престанку јавне функције

Две године по престанку јавне функције, функционер коме је престала јавна функција, може засновати радни однос или пословну сарадњу са правним лицем, предузетником или међународном организацијом која обавља делатност у вези са функцијом коју је функционер вршио, само уколико за то добије сагласност Агенције (члан 38. став 1. Закона о Агенцији за борбу против корупције). Изузетак су функционери који су на јавну функцију изабрани непосредно од грађна, којима није потребна сагласност Агенције за заснивање радног односа или пословне сарадње.

Поступак издавања сагласности за заснивање радног односа или пословне сарадње по престанку јавне функције

Бивши функционер, који у року од две године по престанку јавне функције, намерава да заснује радни однос или успостави пословну сарадњу са правним лицем, предузетником или међународном организацијом која обавља делатност у вези са функцијом коју је функционер вршио, дужан је да Агенцији поднесе захтев за добијање сагласности.

Агенција неће дати сагласност уколико утврди да постоји пропис који изричито забрањује да бивши функционер може засновати радни однос или пословну сарадњу са правним

¹³ Службени гласник РС, бр. 129/07

лицем које врши делатност у вези са функцијом коју је функционер вршио, али и у другим случајевима када утврди да би информације, личне везе, утицај, као и информације који бивши функционер има, могле бити злоупотребљене у случају да он/она заснује радни однос или пословну сарадњу са правним лицем, предузетником или међународном организацијом која врши делатност у вези са функцијом коју је функционер вршио.

Агенција је дужна да о захтеву бившег функционера одлучи у року од 15 дана од дана достављања захтева. У супротном, сматраће се да је Агенција дала сагласност за заснивање радног односа, или пословне сарадње.

Давање мишљења о примени закона¹⁴

Свим заинтересованим физичким или правним лицима који поднесу захтев Агенцији за давање мишљења у вези са тумачењем или применом Закона о Агенцији за борбу против корупције, Агенција ће дати писани одговор у примереном року. Потребно је само да заинтересовани грађани доставе Агенцији писани захтев који садржи јасно формулисано питање.

Покретања поступка и одлучивања у случају повреде Закона

Одељење за решавање о сукобу интереса, по службеној дужности, или на основу пријава правних и физичких лица, уколико нађе да су наводи из пријаве основани, покреће поступак и израђује нацрт одлуке о повреди Закона о Агенцији за борбу против корупције по питању сукоба интереса јавних функционера, израђује нацрте одлука којима се изричу мере против функционера које су прописане Законом.

Пример 4: Покретање поступка по службеној дужности

Против одборника који је истовремено и члан Управног одбора једне установе поднета је пријава због сумње да је повредио одредбе Закона о Агенцији, тако што је док је био на функцији члана Управног одбора учествовао у поступку давања сагласности на измене и допуне правилника о систематизацији радних места те установе, којим је систематизовано ново радно место према стручној спреми и квалификацијама функционера, а на којем је засновао радни однос, након што је поднео оставку на место члана Управног одбора.

Агенција је функционеру изрекла меру јавног објављивања одлуке о повреди закона зато што је поступио супротно одредби члана 27. Закона Агенцији, на тај начин што је у време вршења јавне функције члана Управног одбора установе засновао радни однос у тој установи. У образложењу одлуке наводи се да је учествовањем у изменама правилника о систематизацији радних места установе, којим је систематизовано ново радно место и заснивањем радног односа на наведеном радном месту у тој установи у време вршења јавне функције, јавни интерес подредио приватном и искористио јавну функцију у тој установи како би стекао одређену корист за себе, чиме је довео у сумњу поверење грађана у савесно и одговорно вршење јавне функције.

Уједно, Агенција је нашла да је бивши функционер повредио и одредбу Закона о Агенцији по којој је био дужан да као бивши функционер тражи сагласност Агенције како би засновао радни однос у правном лицу које делује у области у којој је функционер вршио јавну функцију.

14 Мишљења Агенције о примени Закона могу се пронаћи на интернет презентацији:
http://www.acas.rs/sr_cir/praksa-agencije/odluke-odbora.html

Пример 5: Покретање поступка по пријави

Против једног функционера, члана већа јединице локалне самоуправе, поднета је пријава да је власник бензинске пумпе на којој се снабдевају горивом сви корисници буџета те јединице локалне самоуправе.

Агенција је у циљу прибављања информација о постојању сукоба интереса позвала све кориснике буџета јединице локалне самоуправе да доставе податке да ли је привредном друштву у власништву тог функционера вршен трансфер средстава, односно да ли постоји пословна сарадња између јединице локалне самоуправе и тог привредног друштва. Сви корисници буџета су позитивно одговорили и назначили да су спроведени поступци јавне набавке у којима је учествовало наведено привредно друштво и да су закључивани уговори.

Привредно друштво није поступило у складу са чланом 36. Закона о Агенцији и није пријавило све активности у поступцима јавних набавки, нити је доставило коначне одлуке, па је Агенција покренула поступак против правног лица, као и против функционера - члана већа јединице локалне самоуправе. Поступци су у току.

Поступак за повреду закона

По службеној дужности, уколико постоји основана сумња да је јавни функционер учинио повреду Закона о Агенцији за борбу против корупције у области сукоба интереса, Агенција покреће поступак за утврђивање те повреде.

Правно и физичко лице може поднети Агенцији писану пријаву против јавног функционера којом указује да је тај функционер повредио Закон. Уколико се утврди да се пријава односи на повреде Закона по питању сукоба интереса, те пријаве се достављају Одељењу за решавање о сукобу интереса.

Када се утврди да је поднета пријава основана, функционеру се доставља обавештење о томе да је против њега покренут поступак због евентуалне повреде одредаба Закона које регулишу сукоб интереса и оставља му се примерен рок да се изјасни о релевантним наводима из пријаве. Увек је добро и препоручљиво да се уз пријаву достави што већи број доказа које могу бити од значаја за одлучивање по пријави. Међутим, Агенција је у обавези да и сама прибавља доказе, па у овој фази поступка, Агенција може од функционера, с функционером повезаног лица (супружник, или ванбарчни партнер функционера, крвни сродник функционера у правој линији, или у побочној линији закључно са другим степеном сродства, усвојитељ или усвојеник функционера, као и свако друго правно или физичко лице које се према другим основама или околностима може оправдано сматрати интересно повезаним са функционером), као од лица на основу чије пријаве је поступак покренут да тражи да достави потребне информације и податке који су неопходни да би се донела одлука о томе да ли је јавни функционер повредио Закон или није. Функционеру се, у току поступка, увек мора оставити могућност да се изјасни о свим релевантним наводима и доказима којима Агенција располаже. У поступку који се води пред Агенцијом, против функционера, јавност је искључена.

Након спроведеног поступка, уколико утврди да је функционер повредио Закон о Агенцији, директор Агенције доноси одлуку којом се утврђује повреда Закона и изриче нека од мера које су прописане Законом о Агенцији.

Функционеру се може изрећи мера упозорења и мера јавног објављивања препоруке за разрешење. Функционеру који је изабран непосредно од грађана, бившем функционеру и с функционером повезаном лицу може се изрећи мера упозорења и мера јавног објављивања одлуке о повреди Закона о Агенцији. По правилу се функционеру, прво, изриче мера упозорења којом се, између осталог, одређује рок у оквиру кога му се налаже да ситуацију која га доводи у сукоб интереса отклони. Уколико функционер не поступи по налогу Агенције и у одређеном року, директор Агенције доноси одлуку којом се изриче мера јавног

објављивања препоруке за разрешење или јавног објављивања одлуке о повреди закона. Уколико је функционеру изречена мера јавног објављивања препоруке за разрешење, Агенција подноси иницијативу за разрешење функционера органу који га је изабрао, поставио или именован на јавну функцију. Тај орган је дужан да у року од 60 дана обавести Агенцију о предузетим мерама поводом изречене мере јавног објављивања препоруке за разрешење, односно иницијативе за разрешење функционера коју је поднела Агенција.

Такође, када утврди да је функционер повредио Закон о Агенцији, Агенција о томе обавештава надлежни орган који би требало на основу тог обавештења да покрене дисциплински, прекршајни или кривични поступак против функционера, а надлежни орган је дужан да о предузетим мерама против функционера обавести Агенцију у року од 90 дана. Агенција ће подносиоца пријаве против функционера обавестити о томе да ли је против функционера покренут поступак због повреде Закона или није, као и о исходу поступка.

Заштита подносиоца пријаве и других лица у поступку решавања о сукобу интереса

Сва лица на основу чије пријаве је покренут поступак против јавног функционера због кршења Закона о Агенцији за борбу против корупције, као и она лица која су дала изјаве у поступку који је вођен против функционера због повреда одредаба Закона не могу због тога сносити штетне последице. Агенција има обавезу да штити анонимност ових лица као и да им пружа неопходну заштиту. Поступак пружања помоћи овим лицима биће уређен посебним прописом који доноси директор Агенције.

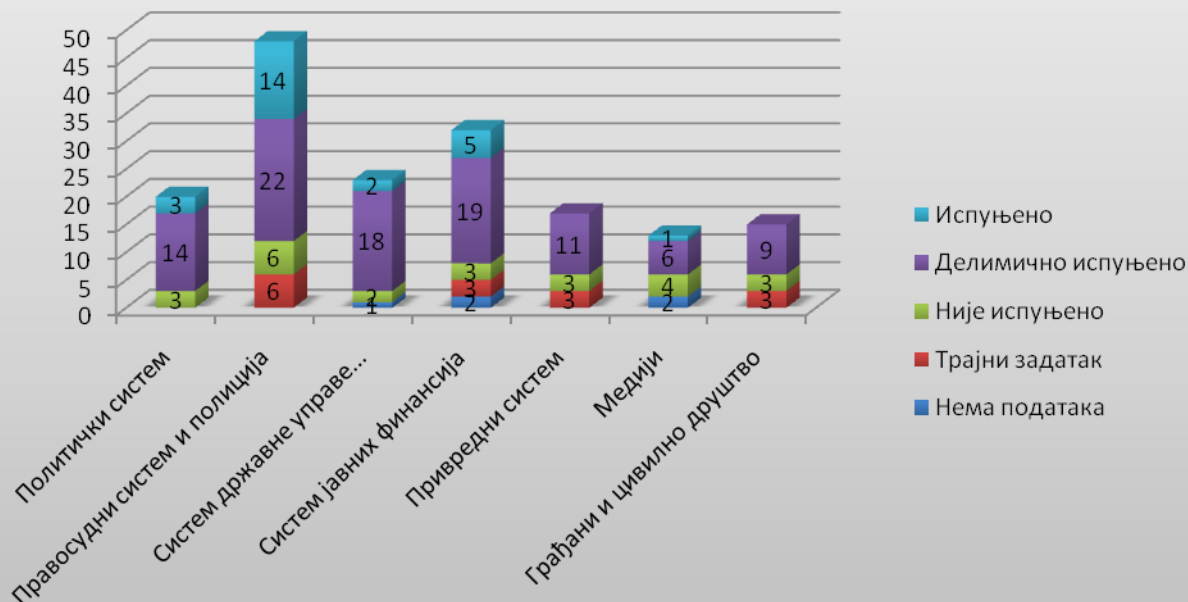
Шта ради Одсек за стратегију и прописе

Агенција, пре свега, има обавезу да надзире спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, Акционог плана за спровођење стратегије и секторских планова. Обвезници (они субјекти који су акционим планом одређени да изврше конкретне активности) Стратегије дужни су да Агенцији шаљу кварталне извештаје о спровођењу овог документа. Агенција је обавезна да изради годишњи извештај о спровођењу поменутих документа који је интегрални део овог извештаја и подноси се Народној скупштини. Агенција, по Закону, има надлежност да подноси иницијативу за измене Акционог плана, даје предлоге за спровођење мера из акционог плана, као и мишљење у вези са спровођењем Стратегије и акционог плана. У циљу спровођења Стратегије Агенција може да даје иницијативе за измене прописа.

Кроз рад Одсека за стратегију и прописе, заинтересованим државним органима, Агенција пружа стручну, саветодавну помоћ у области примене активности предвиђених Акционим планом који је донет ради спровођења Националне стратегије за борбу против корупције.

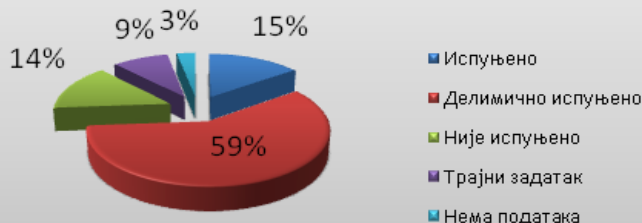
У поступку оцењивања испуњености препорука из Националне стратегије, Одсек за Стратегију и прописе Агенције за борбу против корупције дошао је до закључака приказаних у следећим графиконима:

Испуњеност препорука из Стратегије по системима

Тек 15% препорука из Стратегије је у потпуности испуњено. Једна десетина (9%) се углавном реализује у континуитету, с обзиром да су њене пратеће активности Акционим планом означене као трајни задатак. Највећи број препорука из Стратегије је делимично испуњен (59%) што је у складу с општим трендом у оквиру свих система (у сваком појединачном систему највећи број препорука је делимично испуњен).

Општа испуњеност препорука из Стратегије

Стратешки документ није уопште испуњен у једном свом мањем делу (14%), а Агенција није успела да дође до података о испуњености 3% препорука. На основу ових процената, могуће је закључити да највећи део Стратегије и након пет година важења остаје и даље актуелан, односно да је неопходно наставити с предузимањем одговарајућих мера за 4/5 задатака предвиђених у оквиру неиспуњених, делимично испуњених и препорука које се по природи својих активности сматрају трајним задатком. Ипак, иако ови закључци несумњиво помажу формирању опште слике о испуњености Стратегије, важно је напоменути да су они резултат бројчаних показатеља који свим препорукама дају једнаку вредност, и који не морају нужно да одговарају и значају сваке појединачне препоруке за остваривање циљева из Стратегије.

Такође, кроз рад овог Одсека, Агенција пружа саветодавну помоћ у погледу анализе прописа са становишта спречавања корупције, израде посебних анитикорупцијских прописа и докумената. Сви заинтересовани државни органи се могу Агенцији обратити са захтевом да им пружи помоћ у анализи постојећих прописа које примењују (било интерних, било

екстерних) и да кроз анализу укаже на евентуалне слабе тачке тог прописа у којем се налази простор за корупцију. Такође, заинтересовани се могу обратити Агенцији да им помогне у креирању интерних и екстерних докумената када је у питању спречавање корупције, јачање интегритета, транспарантности, одговорности, сужавање дискреционих овлашћења итд.

Шта ради Одсек за програме обука

Кроз рад Одсека за програме обуке, државним органима и организацијама, територијалној аутономији и локалној самоуправи, јавним службама и другим правним лицима се пружају услуге у погледу припремања програма обуке о борби против корупције, јачању интегритета и другим темама које су од значаја за ову област.

Осим пружања помоћи у поступку припремања и реализације програма антикорупцијске обуке, Агенција и сама организује обуку за поменуте циљне групе. Агенција пружа помоћ у антикорупцијској обуци и средствима јавног информисања и приватном сектору.

Шта ради Одсек за планове интегритета

Израда смерница за израду планова интегритета

Одсек за планове интегритета израђује нацрт смерница за израду планова интегритета, које доноси директор Агенције. Смернице за израду и спровођење плана интегритета представљају подзаконски акт којим се уређује поступак доношења планова интегритета. Оне садрже одредбе које дефинишу структуру плана интегритета, набрајају и објашњавају фазе израде плана, као и рокове везане за израду нацрта планова интегритета и планова интегритета које треба да донесу сви обвезници по Закону о Агенцији за борбу против корупције.

Израда нацрта планова интегритета са представничким радним групама

Државни органи и организације, органи територијалне аутономије и локалне самоуправе, јавне службе и јавна предузећа дужни су да донесу планове интегритета у складу са смерницама које доноси и објављује Агенција (члан 59. Закона о Агенцији за борбу против корупције). Агенција заједно са представницима истоврсних институција, које су разврстане по системима према Националној стратегији за борбу против корупције, образује радне групе. Те радне групе имају задатак да израде нацрте планова интегритета. (члан 24. Смерница за израду планова интегритета). На основу усвојених нацрта, сви релевантни обвезници израђују своје планове интегритета. Смерницама је прописано да ће нацрти планова интегритета бити завршени до краја 2011. године и објављени на веб-страници Агенције.

Поступак израде нацрта планова интегритета

У радним групама за израду нацрта планова интегритета учествује представник Одсека за планове интегритета Агенције. Први састанак радне групе састоји се од дводневне обуке на тему израде планова интегритета који за представнике радних група организује и релаизује Агенција. У току дводневне обуке, радна група почиње и са радом на нацрту плана интегритета. Након дводневне обуке, радна група се састаје још најмање три пута да би се израдио нацрт плана интегритета. Поента учешћа представника Агенције у раду радних група састоји се у томе да помогне да представници радних група у потпуности овладају коришењем методологије за израду плана коју развија Агенција. И у времену између састанака радних група, представник Одсека за планове интегритета комуницира са осталим члановима радне групе и помаже у креирању нацрта плана интегритета, с обзиром на то да сваки представник радне групе, између састанака, добија конкретна задужења која се односе на израду нацрта. Радна група се састаје када се индивидуални задаци, који прате сваку од фаза израде, заврше, како би се објединили у јединствени нацрт плана радне групе.

Након израде нацрта плана интегритета, Агенција се стара о обуци лица одговорних за израду планова интегритета у оквиру институција о органа које су у обавези да однесу

планове интегритета. Агенција ће се о тој обуци старати кроз семинаре, едукације, инструктаже, објављивање приручника, али и кроз свакодневно пружање савета и консултација на тему израде и доношења плана интегритета. То значи да ће сва заинтересована лица моћи свакодневно да контактирају представнике Одсека за планове интегритета како би им пружили неопходну помоћ у изради планова кроз савете и стручне консултације.

Шта су планови интегритета?

Планови интегритета представљају превентивну антикорупцијску меру.

План интегритета је документ који је резултат поступка самоконтроле институције у циљу одржања и побољшања њеног интегритета, транспарентности рада и професионалне етике запослених. Интегритет институције подразумева индивидуалну честитост, професионализам, етичност, институционалну целовитост и усклађеност, као и начин поступања у складу са моралним вредностима у циљу смањења ризика да се јавна овлашћења обављају супротно сврси због којих су установљена, што доприноси побољшању квалитета рада институције, а тиме и повећању поверења јавности.

За постизање овог циља неопходно је идентификовање процеса у кључним областима функционисања институције, који су највише изложени ризицима за настанак и развој корупције, етички и професионално неприхватљивих поступака и других неправилности, а затим дефинисање и предузимање мера за њихово спречавање, умањење и отклањање, као што су: подизање нивоа свести запослених о штетности корупције, јачање етике и подстицање на морално понашање, јавност рада, ограничавање дискреционих овлашћења, постојање правила поступка и њихово поштовање, постојање санкција за кршење правила поступка и њихово брзо и доследно спровођење, интерни и екстерни надзор, као и периодично праћење постигнутих резултата.

Основни елементи садржине планова интегритета су:

- оцена изложености институције корупцији;
- подаци о лицу које је одговорно за израду и примену плана интегритета;
- опис процеса рада, начин одлучивања и утврђивање послова који су подложни корупцији, односно утврђивање ризичних делатности;
- оцена послова или делатности, односно других функција које функционер не може истовремено да обавља за време вршења јавне функције, као и начин њихове контроле;
- превентивне мере за смањење корупције.

У смерницама за израду плана интегритета прописано је да су сви субјекти, који су обавезни да имају планове, дужни да исте и израде у року од 13 месеци од усвајања нацрта плана интегритета за систем којем припадају.

Помоћ другим правним лицима у изради плана интегритета

Друга правна лица, која по Закону нису обавезна да донесу планове интегритета, могу од Агенције затражити помоћ да им о трошку тог правног лица, Агенција изврши процену интегритета и изради препоруке за унапређење. Агенција ће донети ценовник за ову врсту услуга.

Праћење израде и спровођења плана интегритета

Агенција прати спровођење плана интегритета у оним институцијама које су по Закону обавезне да израде планове интегритета. Агенција то може урадити на начин што ће од одређене институције тражити да јој достави извештај о спровођењу плана интегритета. Осим тога, Агенција може и непосредном контролом у институција да проверава: да ли је план интегритета урађен у складу са прописима који регулишу ову област, квалитет и објективност донетог плана и примену планираних мера у пракси, као и њихов ефекат на јачање интегритета те институције. Агенција о контроли сачињава посебан извештај.

Процена интегритета државе

На основу израђених планова интегритета, Агенција ће урадити процену интегритета система Републике Србије.

Шта ради Група за истраживања, сарадњу са медијима и цивилним друштвом

Кроз рад Групе за истраживања, сарадњу са медијима и цивилним друштвом, Агенција са научним институцијама, медијима и представницима цивилног сектора сарађује на плану спровођења активности које су предвиђене Националном стратегијом за борбу против корупције и Акционим планом, пружа стручну помоћ у погледу израде различитих врста докумената који се односе на област спречавања корупције и јачања интегритета, у припремању и реализацији разних програма антикорупцијске обуке за наведене циљне групе, као и у спровођењу медијских капања које имају за циљ да подигну антикорупцијску свест грађана.

Резултати

Сектор за послове превенције је у 2010. години остварио следеће резултате:

Решавање о сукобу интереса.¹⁵

- Испитана 1022 обавештења функционера, који су на дан почетка примене Закона о Агенцији за борбу против корупције затечени у вршењу више јавних функција, које све функције обављају;
- Решено 44 захтева за давање сагласности за вршење друге функције коју су функционери намеравали да врше након ступања на снагу Закона;
- Решено 794 захтева за давање сагласности и обавештења за обављање другог посла, или делатности уз вршење јавне функције;
- Окончани поступци у првом степену против 45 функционера, на основу пријава физичких и правних лица;
- Окончани поступци у првом степену против 16 функционера, који су покренути по службеној дужности;
- Дато 228 мишљења о тумачењу и примени Закона;
- Против јавних функционера донето 20 решења да им функција престаје по сили закона, 11 мера упозорења, 3 мере јавног објављивања повреде Закона, 3 мере објављивања препоруке за разрешење, 82 решења којима је утврђена неспојивост функција и дат рок да престану са вршењем неспојивих функција (сходно одредби члана 82. измењеног Закона), 12 решења да је неспојиво обављање функције и другог посла и делатности и дат рок да се престане са обављањем другог посла или делатности (сходно одредби члана 31. измењеног Закона);
- У 20 случајева дата је сагласност за обављање друге функције, а у 20 случајева дата сагласност за обављање другог посла или делатности;
- У 9 случајева одбијен је захтев за давање сагласности за вршење друге функције, а у 16 случајева одбијен је захтев за давање сагласности за обављање другог посла или делатности;
- У 854 случаја установљено да су функције спојиве сходно члану 82. измењеног Закона, у 737 случајева установљено да функционер може уз јавну функцију да обавља други посао или делатност (сходно члану 31. измењеног Закона), без формалног давања сагласности;

¹⁵ Извештај о раду Одељења за решавање о сукобу интереса у 2010. години прикључен је овом извештају, као Анекс 2.

- Донето 13 закључка о одбацивању захтева за давање сагласности за вршење друге функције или другог посла или делатности;¹⁶
- Донето 14 закључака о обустави поступка;
- Израђени нацрти правних ставова које је усвојио Одбор Агенције;
- Израђен нацрт иницијативе за оцену уставности последњег става одредбе члана 82. Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције, који је поднет Уставном суду у септембру 2010. године.

Национална стратегија и прописи:

- Израђен први извештај о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана;
- Израђен нацрт Меморандума о разумевању између Агенције и Владе о сарадњи у испуњавању обавеза из Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана за примену Националне стратегије;
- Израђен упитник за извештавање о спровођењу препорука из Националне стратегије и акционог плана;
- Израђена оквирна евиденција државних органа који су у обавези да извештавају Агенцију о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана;
- Успостављена евиденција лица која су одређена за извештавање о спровођењу Националне стратегије и Акционог плана;
- Организовано и одржано 16 координационих састанака са представницима државних органа, органа управе, покрајинских органа и органа локалне самоуправе на тему спровођења препорука из Националне стратегије за борбу против корупције и Акционог плана;
- Израђен нацрт Правилника о поклонима, пратећи образац за евиденцију поклона и обавештење о пријему поклона.

Обука:

- Јавни функционери на 19 семинара у 10 општина и градова у Србији информисани о обавезама пријављивања имовине, поклона и о питањима из области сукоба интереса;
- Преко 600 ученика основних и средњих школа узело учешће на конкурс у „Нећу преко везе” који је организовао и спровео Одсек за програме обуке, у сарадњи са ПР службом Агенције, Министарством за образовање, Министарством за омладину и спорт;
- Организовано и реализовано 20 обука за запослене у Агенцији на тему спречавања корупције, изградње интегритета, комуникације;
- Организован и спроведен програм обуке за новинаре 6 медија који покривају територију Србије;
- Предложена листа предавача за СУК на тему борбе против корупције у урађен програм антикорупцијске обуке за СУК у 2011. години;
- Представници радних група за зраду планова интегритета информисани о општим појмовима спречавања корупције и јачања интегритета.

¹⁶ Пре усвајања Закона о изменама и допунама Закона о Агенцији за борбу против корупције Агенција је донела 516 закључака о одбацивању захтева за сагласност затечених функционера, које је након измена Закона укинула и поднете захтеве за сагласност третирала као обавештења у складу са одредбом члана 82. измењеног Закона.

Планови интегритета:

- Израђене и објављене Смернице за израду и спровођење плана интегритета;
- Израђена оквирна евиденција државних органа који су у обавези да ураде план интегритета;
- Успостављена евиденција лица која су одређена за израду и спровођење плана интегритета;
- Израђен је нацрт плана интегритета за Агенцију;
- Израђен је детаљан план обука за представнике радних група који ће учествовати у изради нацрта планова интегритета по системима;
- Новинари шест београдских медија су информисани о појму плана интегритета као и о надлежностима Агенције у погледу праћења израде и спровођења планова интегритета;

Истраживања, сарадња са медијима и цивилним друштвом:

- Организовано и одржано 10 састанака у 10 градова у Србији о Националној стратегији и Акционом плану за организације цивилног друштва;
- Израђена интерна база података удружења и медија са контакт-информацијама за 1.643 удружења и 217 медија у Србији.

На семинарима и округлим столовима организованим у циљу обуке о појму и ферномену корупције, увођењу и примени планова интегритета, спровођењу Националне стратегије и Акционог плана и улоге цивилног друштва у систему Националне стратегије учествовало је укупно: 24 представника из 20 државних органа, 24 представника из 21 органа управе, 2 представника из 17 покрајинских органа, 128 представника из 93 органа локалне самоуправе и округа, 23 представника београдских општина и града Београда и представника 51 удружења грађана и 10 медија.

Препоруке

На основу искустава из прве године рада Сектора за послове превенције, формулисане су следеће препоруке:

- Изменити одредбе које регулишу питање сукоба интереса јавних функционера, а налазе се у другим законима и прописима, тако да буду у складу са Законом о Агенцији за борбу против корупције, како би се направио конзистентан и усклађен правни оквир који регулише ову област.
- Сви носиоци јавних овлашћења требало би да одреде особу која ће бити задужена за послове везане за сарадњу са Агенцијом за борбу против корупције (и другим независним телима чија надлежност директно или индиректно везана за спречавање корупције и јачање интегритета институција са јавним овлашћењима); ови послови би, када је реч о Агенцији, били везани за имплементацију Акционог плана за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције, израду и примену планова интегритета и организацију обука запослених.
- Сви носиоци јавних овлашћења требало би да имају обавезне обуке свих запослених (на извршилачким и радним местима на положају) на теме етике, спречавање корупције, јачање интегритета и јавне одговорности запослених и институција.
- Приликом одређивања лица која ће бити одговорна за израду и спровођење плана интегритета надлежни органи посебно треба да воде рачуна о томе да одреде лица која ће бити у могућности да учествују у свим фазама израде плана интегритета, дакле, да то буду лица која су ангажована на неодређено време у датом органу или установи, да то буду

лица која имају довољно радног искуства у датом органу или установи, да добро познају све процесе који се одвијају у оквиру органа или установе, као и да уживају поверење запослених у органу или установи из које долазе.

- Успоставити и имплементирати механизам транспарентне и одговорне доделе буџетских средстава организацијама цивилног друштва и уредити питање власништва у медијима на транспарентан начин.

Сектор за аналитичко-оперативне послове

Циљеви

Сектор за аналитичко-оперативне послове дефинисао је следеће стратешке циљеве које намерава да оствари у свом раду:

1. Успостављени функционални регистри и евиденције;
2. Установљен и имплементиран ефикасан систем заштите подносилаца представки и пријава.

Кључни резултати

Сектор за аналитичко-оперативне послове је у 2010. години остварио следеће кључне резултате:

1. Успостављена процедура разврставања пристиглих представки/пријава по областима у којима грађани најчешће пријављују случајеве коруптивних активности и селекције представки/пријава у којима има елемената за поступање Агенције од оних које не испуњавају законом прописане критеријуме за поступање;
2. Остварена сарадња са већином државних институција на које је указано у представкама/пријавама грађана, у циљу провере навода из представки/пријава.

О Сектору за аналитичко-оперативне послове

Историјат

Сектор за аналитичко-оперативне послове постоји од оснивања Агенције и отпочео је са радом као Сектор за оперативне послове. Када су из његовог делокруга рада, Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у јулу 2010. године, издвојени послови који се односе на контролу имовине, односно имовинских извештаја јавних функционера и финансијских извештаја политичких странака, ова организациона јединица наставља са радом као Сектор за аналитичко-оперативне послове.

Организација и надлежност

Сектор за аналитичко-оперативне послове се састоји из две уже унутрашње јединице: Одељења за регистра и Одсека за представке. У овом сектору се спроводе различите активности које се, начелно, односе на праћење, евидентирање и објављивање података о јавним функционерима, њиховој имовини и приходима и поступање по представкама и пријавама грађана.

(а) Одељење за регистре

Одељење за регистре прима обавештења о ступању на функцију и о престанку функције јавних функционера, прима извештаје о имовини и приходима, проверава да ли су извештаји благовремено поднети и да ли су формално исправни. Оно је, такође, задужено за вођење регистра функционера, регистра њихове и имовине повезаних лица, као и за вођење евиденције правних лица у којима је функционер власник више од 20% удела или акција. На овом месту се води и каталог поклона. Подаци о имовини функционера, који су јавни у складу са прописима, или за које су функционери и са њима повезана лица дала сагласност да буду објављени, постављају се на интернет презентацију Агенције која се редовно ажурира. Осим претходно наведених послова, Одељење прима обавештења о преносу управљачких права, која функционери имају у привредним друштвима, и податке о лицима на која су ова права пренета. Овде се води и поступак спровођења Закона у погледу преноса управљачких права привредним друштвима у којима функционери имају више од 3% удела.

(б) Одсек за представке

Одсек за представке прима представке, односно пријаве физичких и правних лица, пружа државним службеницима заштиту од штетних последица због подношења пријаве, штити њихову анонимност и поступа по поднетим представкама.

Састав

Сектором за аналитичко-оперативне послове руководи помоћник директора и овај положај је од 1. марта 2011. године упражњен због оставке досадашњег помоћника.

Крајем 2010. године у Сектору је радило укупно 8 запослених, и то 6 у Одељењу за регистре и 2 у Одсеку за представке, иако је Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места предвиђено да у Сектору буде ангажовано 15 запослених на извршилачким радним местима и то 10 у Одељењу за регистре и 5 у Одсеку за представке.

Изазови

Значајан изазов у успостављању Законом прописаних регистара представљао је велики прилив докумената и, истовремено, недовољан број људи који би могли да на ефикасан начин обраде овако обиман материјал. Проблем у раду представља и чињеница да се имовински извештаји достављају у штампаном, па и ручно писаном облику, што успорава унос у привремени електронски систем. Јавни регистри нису комплетирни, између осталог, и зато што процедура прибављања опреме за електронску обраду ових података подразумева комплексну јавну набавку и реализацију ИПА пројекта Европске комисије. Међутим, захваљујући добрим припремама пре почетка рада Агенције, изграђен је привремени електронски систем обраде података за Регистар имовине који је и даље у функцији.

Недовољан број извршилаца у случају ових послова није само резултат спорог или недовољног попуњавања радних места у Агенцији. Чињеница да овај сектор прима и обрађује личне и имовинске податке функционера који не само да представљају податке који нису доступни јавности у смислу Закона о Агенцији већ представљају и податке који се морају обрађивати и чувати у складу са прописима о подацима о личности, захтевала је да Агенција установи прецизна и ригорозна правила приступа овим подацима за ограничен број запослених, па је њихов број остао непромењен током целе године.

Додатни изазов у овом погледу за Агенцију представљао је велики проценат технички непотпуних имовинских извештаја, обавештења о ступању на функције као и података о преносу управљачких права који су у знатној мери успоравали рад на установљавању регистра и претерано ангажовали скромне ресурсе Агенције. У циљу убрзавања поступка уноса ових података у регистре, Агенција је изменом Правилника о систематизацији радних места од 1. септембра 2010. године увела радна места за 2 службеника који испитују

техничку исправност поднетих имовинских извештаја.

Шта ради Сектор за аналитичко-оперативне послове

Шта ради Одељење за регистре

Одељење за регистре обавља више послова чији је циљ успостављање и функционисање Законом прописаних регистара. Када је у питању регистар функционера, Одељење ради послове који се односе на пријем и разврставање изворне документације (пријем образаца: "Обавештење о ступању на функцију/о престанку функције"), административно исправљање неуредно попуњених образаца, израду регистра државних органа и институција које имају законску обавезу достављања података о функционерима, израду идејног пројекта за електронско вођење регистра функционера, као и израду привремене електронске евиденције јавних података из регистра и њихово објављивање на интернет презентацији Агенције.

Током 2010. године примљено је преко 8.900 образаца који су разврстани у преко 3.500 предмета, формираних на основу података о институцијама које су доставиле извештаје о својим функционерима. Велики проблем у обради документације представљао је значајан број нетачно или неуредно попуњених образаца. Преко 50% је имало недостатке које је требало исправити (административно исправљање података).

Одељење за регистре обавља послове организационо-техничке природе у циљу инсталирања независног, електронског система за обраду података и система физичко-техничке заштите регистра имовине функционера.

Више од 40% образаца (односно, око 6.000), који су пристигли током 2010. године, било је потребно исправити или допунити, што је изискивало додатне напоре у раду запослених у Агенцији.

Одељење води и каталог поклона функционера, евиденције о преносу управљачких права и евиденције о поступцима приватизације и јавних набавки правних лица у којима функционер има више од 20% удела или акција.

Марта 2011. године, истиче рок за доставу података о поклонима за претходну календарску годину, тако да ће Каталог поклона бити објављен до 01.06.2011. године, у складу са Законом прописаном обавезом Агенције.

Шта ради Одсек за представке

Одсек за представке прима и поступа по представкама и пријавама правних и физичких лица и предузима конкретне активности орема органима јавне власти који се помињују у представкама/пријавама. Агенција, по Закону, не може да поступа по анонимним представкама.

Током 2010. године, Одсек за представке је имао у раду укупно 277 представки. У више од 80% примљених представки републички органи се доводе у везу са догађајима који су и описани у представкама. Таква чињеница, истовремено, не подразумева да су ови органи означени као примарно коруптивне средине. Међутим, спорост републичких органа у решавању појединих случајева, често наводе подносиоце представки да проширују своју сумњу у постојање корупције и у поменути органима.

Из значајног броја представки може се закључити да грађани нису били задовољни реакцијом јавног тужилаштва, нарочито у случајевима када се предмети не решавају, односно када је исход рада тужилаштва непознат.

Агенција је у 2010. години примила релативно велики број представки које се односе на инспекцијске органе. Оно што изазива посебну пажњу, јесу проблеми у функционисању механизма контроле над радом инспекцијских служби, што код подносилаца представки изазива сумњу у постојање корупције. Овај механизам контроле требало би да обезбеди правилнији и квалитетнији рад инспекцијских органа на терену, али, судећи по представкама, он није на завидном нивоу. У свим случајевима где су послови инспекцијског надзора поверени органима локалне самоуправе, уочени су пропусти који у каснијем процесу надзора над њиховим радом нису добили одговарајући епилог. На инспекцијске органе се односи 41 представка, или 11,17%. Од тог броја, 29 представки (односно 70,73%) се односи на грађевинску инспекцију. Ако се овом податку дода и податак о представкама које се односе на државне органе надлежне за урбанизам и издавање грађевинских дозвола, онда се долази до податка да има укупно 65 представки, или 17,7% који се тичу урбанизма и изградње. Та област је, уз приватизацију, најзаступљенија у представкама по којима је Агенција поступала у 2010. години.

Приватизација је се помиње у највећем броју пристиглих представки. Забележено је 78 представки (или 21,2%) у којима се наводе различити облици коруптивних пракси у самом поступку приватизације. У каснијем току догађаја сумња у постојање корупције се шири на друге области. У представкама се указује на пропусте у раду Агенције за приватизацију, али и на рад других државних органа, пре свега, Министарства економије и регионалног развоја, као министарства које врши надзор над радом Агенције за приватизацију.

Без обзира на специфичности сваке приватизације понаособ, коруптивно понашање у овој области има корене у ситему. Закон о приватизацији¹⁷ и пратећи подзаконски акти, њихова недоследна примена и недостатак одговарајуће контроле резултирали су приговорима грађана на све фазе приватизације.

Резултати

Сектор за аналитичко-оперативне послове је у 2010. години остварио следеће резултате:

Регистри:

- успостављен регистар имовине функционера;¹⁸
- успостављен регистар функционера;
- успостављен систем чувања и коришћења података у форми збирке исправа;
- урађен идејни пројекат електронског система вођења регистара и евиденција;
- у поступку административног исправљања недостатака изворне документације, обрађено преко 1.500 предмета;
- прикупљени и систематизовани основни подаци о 6.500 државних органа за потребе даље изградње регистра функционера;
- отпочет процес успостављања регистра предузећа у којима функционери имају више од 20% удела, као и евиденције о поступцима јавних набавки ових правних лица и евиденције преносу управљачких права;

Представке и пријаве:

- Успостављена процедура разврставања пристиглих представки/пријава по областима у којима грађани најчешће пријављују случајеве коруптивних активности и селекције представки/пријава у којима има елемената за поступање Агенције од оних које не испуњавају законом прописане критеријуме за поступање;
- Остварена сарадња са већином државних институција на које је указано у представкама/пријавама грађана, у циљу провере навода из представки/пријава.

¹⁷ Службени гласник РС, бр. 38/01, 18/03, 45/05, 123/07, 30/10

¹⁸ Успостављен привремени систем електронске обраде података, до коначне изградње јединственог система, за регистар функционера и регистар имовине

Препоруке

На основу искустава из прве године рада Сектора за аналитичко-оперативне послове, формулисане су следеће препоруке:

- Предузети мере да државни органи, који одлучују о правима и обавезама грађана, решавају ове захтеве у законом прописаном року;
- Захтевати и одговорност функционера који руководе овим државним органима за ефикасно и законито понашање у решавању;
- Инсистирати на обавези државних органа да ажурно обавештавају Агенцију о ступању на јавну функцију и престанку вршења.

Сектор за послове контроле

Циљеви

Сектор за послове контроле дефинисао је следећи стратешки циљ који намерава да оствари у свом раду:

1. Успостављен ефикасан систем контроле имовинских извештаја функционера и финансијских извештаја политичких субјеката.

Кључни резултати

Сектор за послове контроле је у 2010. години остварио следеће кључне резултате:

1. Израђена радна верзија новог закона о финансирању политичких активности;
2. Од 300 извештаја које су поднели највиши државни функционери, чији су приходи и имовина били предмет провере према годишњем плану рада Агенције, извршена је контрола исправности 192 извештаја;
3. Поднете 4 прекршајне пријаве против функционера у вези са обавештавањем Агенције и преносом управљачких права у правним лицима.

О Сектору за послове контроле

Историјат

Сектор за послове контроле је најмлађа основна организациона јединица Агенције формирана доношењем Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у стручној служби Агенције за борбу против корупције, који се примењује од 1. септембра 2010. године. Сектор је настао издвајањем послова контроле имовине, односно имовинских извештаја јавних функционера и финансијских извештаја политичких странака из раније постојећег Сектора за оперативне послове.

Организација и надлежност

Сектор за послове контроле чине две уже организационе јединице: Одељење за контролу имовине функционера и Одељење за контролу финансирања политичких субјеката. Послови који се обављају у оквиру Сектора за послове контроле подразумевају контролу имовинских извештаја функционера и утврђивања евентуалних разлога несагласности између података у извештају и стварног стања, које се утврди, као и контролу финансирања редовног рада и изборних кампања политичких субјеката.

(а) Одељење за контролу имовине функционера

У оквиру овог Одељења обављају се послови израде предлога годишњег плана провере података, провере имовинских извештаја функционера и утврђивања разлога несагласности између података у извештају и стварног стања, односно утврђивања разлога несагласности између увећане вредности имовине функционера и његових законитих и пријављених прихода и о томе обавештава орган у коме функционер врши јавну функцију и други надлежни органи.

Уколико постоји основана сумња да функционер прикрива стварну вредност своје имовине, Агенција од функционера, у складу са Законом, може да захтева да достави и податке о имовини и приходима других повезаних лица.

Одељење за контролу имовине прати ванредно пријављивање имовине функционера, које се односи на битне промене, односно на имовину чија вредност прелази износ годишње просечне зараде без пореза и доприноса у Републици Србији, као и ванредно пријављивање имовине функционера којима је престала јавна функција, а који подносе извештај о битним променама у односу на податке из претходно поднетог редовног извештаја, у наредне две године по престанку јавне функције.

У поступку контроле Одељење цени и наводе и информације добијене из представки правних и физичких лица.

У обављању послова из своје надлежности Одељење врши контролу преноса управљачких права на друго физичко или правно лице које није повезано лице, које их у своје име, а за рачун функционера врши до престанка јавне функције, као и у другим случајевима предвиђеним законом. Лице на које је функционер пренео управљачка права постаје повезано лице.

У случајевима када Агенција утврди да функционер поступа супротно законским одредбама које регулишу пренос управљачких права, подноси прекршајну пријаву надлежном Прекршајном суду.

(б) Одељење за контролу финансирања политичких субјеката

Контрола финансирања редовног рада и изборних кампања политичких субјеката представља основу рада Одељења за контролу финансирања политичких субјеката. Одељење обавља послове пријема, евиденције и контроле годишњих финансијских извештаја политичких субјеката, извештаја о прилозима и имовини политичких субјеката, заједно са мишљењем овлашћеног ревизора.

Одељење, такође, врши контролу извештаја о трошковима изборних кампања политичких субјеката, који су транспарентни и обављају се на званичној интернет презентацији Агенције.

Одељење сарађује са државним органима, банкама и другим финансијским организацијама, привредним друштвима и другим субјектима у поступку прибављања података од значаја за контролу финансијских извештаја политичких субјеката, ценећи и информације добијене из представки правних и физичких лица.

Када се у поступку контроле утврди непоштовање одредби закона и подзаконских аката, покрећу се прекршајни, кривични и други поступци у циљу утврђивања одговорности политичких субјеката и других одговорних лица.

Састав

Сектором за послове контроле руководи в.д. помоћника директора, а до краја 2010. године било је укупно 8 запослених, иако је Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места предвиђено да у Сектору буде ангажовано 18 запослених на извршилачким радним местима и то 8 у Одељењу за контролу имовине функционера, а 10 у Одељењу за контролу финансирања политичких субјеката.

Изазови

а) У области **контроле имовине функционера** главни изазов представљала је чињеница да су у поднетим извештајима јавних функционера учавани технички недостаци и неправилности, који су се исправљали некад и у вишеструко понављаним захтевима Агенције функционеру да извештај употпуни. Оваква ситуација је изискивала додатно ангажовање скромних ресурса Агенције (због поверљиве природе ових извештаја на њима стално ради само четворо запослених), све у циљу установљивања одговарајућих регистара.

Осим тога, могућности ангажовања додатних ресурса Агенције су лимитирани природом посла и чињеницом да Агенција ради у неадекватним, привременим просторијама.

б) Изазови са којима се Агенција сусретала у области **финансирања политичких субјеката** могу се поделити у две групе: изазове у вези са лошим решењима инкорпорисаним у важећи Закон о финансирању политичких странака и изазове у вези са отпором самих политичких странака.¹⁹

Лоша решења из Закона о финансирању политичких странака: Закон, наиме, предвиђа да је предмет контроле финансијско пословање регистрованих политичких странака, односно подносилаца проглашених изборних листа и предлагача кандидата за председника Републике, председника општине и градоначелника. Као подносиоци проглашених изборних листа на ванредним локалним изборима у току 2010. године јављале су се и групе грађана, које су добијале средства за финансирање изборних кампања из локалних буџета. Међутим, групе грађана, иако су имале законску обавезу, махом нису подносиле извештаје о прикупљеним и утрошеним средствима за финансирање изборних кампања, а Агенција није имала механизме да санкционише ове неправилности, будући да је Законом прекршајна одговорност за неподношење извештаја утврђена само за политичке странке и одговорна лица у политичким странкама.

Закон о финансирању политичких странака ниједном одредбом није прописао рок до којег постоји обавеза подношења годишњих финансијских извештаја, тако да није било могуће утврдити одговорност политичких странака за неблаговремено подношење.

Отпор политичких странака: Одређени број политичких странака је у погледу годишњих финансијских извештаја за 2009. годину показивао „тихи“ отпор на тај начин што нису поднеле мишљење овлашћеног ревизора уз завршни рачун, иако је то утврђено као законска обавеза. Овакво поступање је правдано чињеницом да је највећи број политичких странака разврстан у мала правна лица те, као такве, немају према Закону о рачуноводству и ревизији²⁰ обавезу вршења ревизије, пренебегавајући обавезу утврђену Законом о финансирању политичких странака.

Шта ради Сектор за послове контроле

Шта ради Одељење за контролу имовине функционера

Одељење за контролу имовине функционера контролише, односно проверава благовременост подношења извештаја, као и тачност и потпуност података из извештаја о имовини и приходима функционера. Анализе имовинских карата и провере, у складу са Законом о Агенцији за борбу против корупције, Одељење врши у сарадњи са надлежним државним органима, организацијама и другим правним лицима, зависно од података који су предмет провере у конкретном случају, али и у складу са Акционим планом за спровођење Националне стратегије за борбу против корупције.

Одељење за контролу имовине функционера спроводи и контролу преноса управљачких права. У случају да се у поступку провере претходно поменутих извештаја утврди поступање функционера које је у супротности са законом, Агенција покреће прекршајни поступак.

19 Службени гласник РС, бр. 72/03, 75/03, 97/08 и 60/09

20 Службени гласник РС, бр. 46/06 и 111/09

Поступање којим се крши закон подразумева да функционер или не изврши пренос управљачких права у правним лицима у којима има више од 3% у структури капитала, или не достави податке Агенцији о лицу на које је пренео управљачка права, односно не поднесе доказе којима потврђује извршени пренос.

Шта ради Одељење за контролу финансирања политичких субјеката

Одељење за контролу финансирања политичких субјеката контролише финансијско пословање регистрованих политичких странака, као и финансирање изборних кампања политичких странака, група грађана и коалиција као подносилаца проглашених изборних листа и предлагача кандидата, а у складу са Законом о финансирању политичких странака и Правилником о садржини евиденција и извештаја политичких странака.²¹

Контрола се спроводи кроз контролу годишњих финансијских извештаја и извештаја о прикупљеним и утрошеним средствима за изборну кампању. У оквиру годишњих финансијских извештаја Одељење контролише завршне рачуне, извештаје о прилозима који прелазе 6.000 динара и извештаје о имовини политичке странке.

Будући да Закон о финансирању политичких странака не прописује рок до ког се морају поднети годишњи финансијских извештаји, за 2009. годину је финансијске извештаје Агенцији поднело 30 политичких странака. Политичке странке су извештаје подносиле током читаве 2010. године, тако да је поступак контроле пролонгиран и на 2011. годину.

Од 20 политичких странака које су имале представнике у Народној скупштини Републике Србије и које су по том основу остваривале право на средства из Буџета Републике Србије за финансирање редовног рада у 2009. години, годишње финансијске извештаје за 2009. годину поднело је 19 политичких партија. Од 20 парламентарних политичких странака 12 има представнике и у Скупштини АП Војводине те су и по том основу остваривале права на средства за финансирање редовног рада и из покрајинског буџета.

Укупан број поднетих годишњих финансијских извештаја за 2009. годину	30
Број годишњих финансијских извештаја за 2009. годину које су поднеле политичке странке које имају представнике у Народној скупштини и у Скупштини АП Војводина, које су у 2009. години финансиране из Буџета Републике Србије и Буџета АП Војводине	19
Број политичких странака које имају представнике у Народној скупштини и у Скупштини АП Војводина, које су у 2009. години финансиране из Буџета Републике Србије и Буџета АП Војводине	21

Преглед поднетих финансијских извештаја за 2009. годину

Годишње финансијске извештаје за 2009. годину нису поднеле Санџачка демократска партија, која је у 2009. години добијала средства из Буџета Републике Србије, и Демократска странка војвођанских Мађара, која је у 2009. години добијала средства из Буџета АП Војводине.

Агенција је од укупно 29 странака тражила допуну финансијских извештаја, а од тога од 15 које су у 2009. години биле финансиране из републичког, односно покрајинског буџета, при чему је од тих 15 само 6 доставило тражене допуне.

Двема поменутиим странкама које нису доставиле годишње финансијске извештаје за 2009. годину Агенција је тражила да испуне законску обавезу и да извештаје доставе.

У случајевима када политички субјекти не поднесу извештаје о прикупљеним и утрошеним средствима за финансирање изборних кампања, Одељење за контролу финансирања политичких субјеката подноси прекршајне пријаве.

21 Службени гласник РС, бр. 17/10

Решењем Владе Републике Србије, у фебруару 2010. године, формирана је Радна група за израду Закона о финансирању политичких активности. Председник Радне групе је била директорка Агенције, Зорана Марковић, а Зоран Стојиљковић, члан Одбора Агенције, био је члан Радне групе. Агенција је координирала рад и пружала стручно-техничку подршку Радној групи. Међутим, прави допринос Агенције у изради овог закона састоји се у томе што се управо напорима представника Агенције дошло до таквих решења која гарантују транспарентност и ефикасну контролу финансирања политичких актера, уједно уграђујући GRECO препоруке у ову материју.

Узимајући у обзир примедбе политичких странака, Радна група је успела да дође до компромисних решења која не доводе у питање конзистентност предложеног текста. Радна група је у децембру 2010. године завршила рад на радној верзији Закона о финансирању политичких активности.

Предложена решења су врло брзо добила подршку стручне јавности, а Венецијанска комисија и Европска комисија предложена решења поздрављају и прихватају их као добар механизам за контролу финансија у политици.

Резултати

Сектор за послове контроле је у 2010. години остварио следеће резултате:

Контрола имовине функционера:

- Извршена контрола 192 извештаја о имовини и приходима функционера;
- Поднете 4 прекршајне пријаве против функционера који нису пренели, или нису доставили Агенцији податке о лицу на које су пренели управљачка права, односно доказе којима потврђују извршени пренос;
- Успостављена сарадња са Министарством унутрашњих послова, Републичким геодетским заводом, Агенцијом за привредне регистре, Управом за спречавање прања новца, Пореском управом, банкама и другим финансијским организацијама.

Контрола финансирања политичких субјеката:

- Спроведена контрола финансирања 5 изборних кампања одржаних током 2010. године;
- Поднето 6 прекршајних пријава због неподношења извештаја о прикупљеним и утрошеним средствима за финансирање изборне кампање;
- Успостављена је сарадња са Министарством финансија, покрајинским Секретаријатом за финансије, одељењима за финансије јединица локланих самоуправа, банкама и другим финансијским организацијама.

Препоруке

На основу искустава из прве године рада Сектора за послове контроле, формулисане су следеће препоруке:

- Установљавање информационе повезаности и брже размене информација између Агенције и органа са којима сарађује, уз поштовање и примену принципа тајности одређених докумената у раду;
- Што брже усвајање и примена Закона о финансирању политичких активности, како би се годишњи финансијски извештај за 2010. годину контролисао у складу са усвојеним Законом
- Ефикасна имплементација Закона о финансирању политичких активности (по усвајању), успостављен систем контроле редовних и ванредних финансијских извештаја политичких субјеката, сарадња са државним органима на том пољу и успостављена мрежа спољних сарадника Агенције за потребе контроле финансирања политичких субјеката;

- Стварање услова за развој и усавршавање институционалних метода контроле и провере података пријављених кроз извештај о имовини функционера.

Сектор за опште послове

Циљеви

Сектор за опште послове дефинисао је следеће стратешке циљеве које намерава да оствари у свом раду:

1. До 2013. године у потпуности изграђени кадровски капацитети Агенције;
2. До краја 2012. године успостављен континуиран систем обуке за запослене у областима општих знања и вештина;
3. До краја 2012. године обезбеђен адекватан смештајни/пословни простор;
4. До краја 2011. обезбеђено стабилно финансирање Агенције за 2012. годину са одговарајућим пројекцијама за 2013. и 2014. годину;
5. До 2012. године потпуна компјутеризација рада Агенције.

Кључни резултати

Кључни резултат Сектора за опште послове у 2010. години је:

1. Обезбеђени кадровски, материјално-финансијски и технички услови неопходни за функционисање Агенције.

О Сектору за опште послове

Историјат

Сектор за опште послове отпочео је са радом истовремено са почетком функционисања Агенције, 1. јануара 2010. године. До септембра 2010. године опште послове је обављала организациона јединица у рангу службе, да би, након ступања на снагу измена и допуна Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, тадашња Служба за опште послове прерасла у Сектор за опште послове.

Организација и надлежност

У оквиру Сектора за опште послове организоване су три групе и писарница у оквиру којих се обављају послови који су значајни за ефикасно свакодневно функционисање Агенције. Ови послови обухватају пре свега послове подршке запосленима, али истовремено и материјално-финансијске, рачуноводствене, административне и информатичке послове.

(а) Група за кадровске послове

Група за кадровске послове припрема предлоге општих аката који су значајни за свакодневно интерно функционисање Агенције, израђује уговоре које Агенција закључује са другим правним и физичким лицима и појединачне акте из области радних односа. Такође, ова Група припрема кадровски план, води статистике и одговарајуће анализе у вези са радним местима. На овом месту се пружа и стручна помоћ у поступку оцењивања запослених, сагледавају се потребе за њиховим стручним усавршавањем и воде релевантне

евиденције.

(б) Група за материјално-финансијске послове

Основне активности Групе за материјално-финансијске послове обухватају управљање финансијама и обезбеђивање ажурности у реализацији финансијских права и обавеза Агенције. У оквиру ове Групе се тако израђују предлози буџетских средстава, припремају општи и појединачни акти који се односе на материјално-финансијско пословање, воде релевантне евиденције, припремају финансијски извештаји и завршни рачуни, воде рачуноводствене књиге, спроводе јавне набавке и раде анализе из области пословања Агенције.

(в) Група за информатичке послове

Група за информатичке послове бави се развојем информационог система који је неопходан за несметано одвијање рада Агенције, одржавањем рачунарске и комуникационе мреже, обезбеђивањем, одржавањем и унапређивањем интернет презентације Агенције, израдом одговарајућих софтвера и обезбеђивањем приступа интернету и интранету.

(г) Писарница

Писарница је успостављена као независна организациона јединица што, практично, значи да искључиво ради за потребе Агенције.

У писарници се ради на пријему поднесака у папирној и електронској форми, пријему, прегледању, завођењу и експедовању аката и предмета, пријему странака и давању обавештења о кретању предмета, а обавља се и низ других послова којима се омогућава ефикасан и ажуран рад Агенције.

Састав

Сектором за опште послове руководи помоћник директора, а укупно је ангажовано 11 запослених. У Групи за кадровске послове, осим руководиоца Групе раде сарадник и референт. У Групи за материјално-финансијске послове, осим руководиоца Групе раде и два сарадника, док у Групи за информационе технологије ради један сарадник. У писарници раде два референта. Са друге стране, Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места предвиђено је да у Сектору буде ангажовано 19 запослених на извршилачким радним местима и то 4 у Групи за кадровске послове, 5 у Групи за материјално-финансијске послове, 4 у Групи за информатичке послове и 6 у Писарници.

Изазови

а) Један од кључних изазова Агенције, који је великим делом у надлежности Сектора за опште послове, је **недостатак пословног простора**. Неодрживост оваквог стања састоји се у чињеници да је, по више основа, ангажовано 62 људи и 7 чланова Одбора, док је Агенцији стављено на располагање 20 канцеларија. У свакој ради по троје или четворо лица (осим кабинета директора и канцеларије Одбора), а, истовремено, постојећа инфраструктура у објекту није у стању да подржи овакво оптерећење. Таква ситуација, са друге стране, онемогућује Агенцију да ангажује преостали број људи који је систематизацијом предвиђен као потребан за квалитетно обављање послова који су јој стављени у надлежност.

Након низа састанака са представницима државних органа, институција и других правних лица, које је иницирала Агенција у циљу превазилажења ове препреке, а код чињенице да је завршетак реконструкције објекта за трајни смештај Агенције пролонгиран, релевантне државне институције нису предузеле ниједан конкретан корак, изузев прокламације начелне подршке.

б) Својеврстан изазов је представљало и **привлачење квалитетних кадрова** са знањима и вештинама који одговарају специфичном делокругу рада Агенције. Такође, законска, а

тима и материјална основа, умногоме ограничава могућност напредовања запослених као и њиховог даљег усавршавања и награђивања према постигнутим резултатима.

Шта ради Сектор за опште послове

Шта ради Група за кадровске послове

Група спроводи јавне конкурсе за пријем нових кадрова у циљу оснаживања капацитета Агенције за ефикасно и делотворно обављање послова.

Структура запослених на дан 31.01.2010.			Структура запослених на дан 31.12.2010.		
Запослени на одређено време	Запослени на неодређено време	Ангажовани по уговору о делу	Запослени на одређено време	Запослени на неодређено време	Ангажовани по уговору о делу
3	19	3	5	45	4

Преглед запослених у Агенцији у 2010. години

Група, такође, покреће и координира поступак оцењивања запослених у Агенцији, у складу са одредбама Закона о државним службеницима.²² Осим тога, ова организациона јединица, у сарадњи и координацији са Одсеком за програме обука Сектора за послове превенције, организује програме стручног усавршавања запослених у Агенцији, прати и обавештава запослене о доступним програмима стручног усавршавања које организују друге институције у земљи и иностранству, а који могу бити од значаја за изградњу и унапређење релевантних знања и вештина запослених у Агенцији, и анализира потребе запослених у вези са стручним усавршавањем.

Група за кадровске послове се стара и да се благовремено и делотворно обављају сви кадровски процеси, као што су пријава, одјава запослених, израда решења, евиденција присуства на раду и др.

Шта ради Група за материјално-финансијске послове

Надлежност Групе за материјално-финансијске послове подразумева успостављање процедуре трошења буџетских средстава у складу са трезорским начином пословања, старање о законитој и сврсисходној реализацији одобрених буџетских средстава, планирање и реализацију јавних набавки неопходних за неометано функционисање Агенције, обезбеђивање техничких услова и процедура за реализацију средстава од одобрених пројеката иностраних и међународних донатора, израду финансијских планова Агенције, као и успостављање процедура за ефикасну евиденцију основних средстава.

Шта ради Група за информатичке послове

Група за информатичке послове ради на изради, успостављању, обезбеђивању и одржавању информационих система, софтвера и опреме којима се осигурава независност и безбедност функционисања Агенције. Ова Група се, такође, брине о обезбеђивању одговарајуће обуке за запослене, како би били у стању да правилно користе опрему и софтвер и раде у таквом информационом окружењу.

Шта ради Писарница

Посао писарнице састоји се у томе да обезбеди ефикасно, делотворно и сигурно управљање предметима и актима који настају у раду, или у вези са свакодневним радом Агенције.

²² Службени гласник РС, бр. 79/05, 81/05, 83/05, 64/07, 67/07, 116/08, 104/09

Резултати

Сектор за опште послове је у 2010. години остварио следеће резултате:

Кадрови:

- Спроведена три јавна конкурса за попуњавање радних места;
- Покренут први циклус оцењивања запослених;
- Сви запослени похађали преко 50% потребних обука, које је организовала Група за кадровске послове, на начин да лимитирана средства буду што ефикасније искоришћена;
- Успостављено благовремено обављање свих кадровских процеса, без и једног случаја подношења формалне примедбе од стране запосленог, упркос недовољне попуњености Групе.

Материјално-финансијско пословање:

- Успостављене процедуре трошења буџетских средстава у складу са трезорским начином пословања;
- Буџетска средства реализована у износу 58,7% од укупно планираних и одобрних средства Законом о буџету РС за 2010. годину;
- Реализовано 2/3 планираних јавних набавки за 2010. годину;
- Обезбеђени технички услови и процедуре за реализацију средстава пројекта „Подршка Агенцији за борбу против корупције у борби против корупције“ који финансира Влада Краљевине Норвешке;
- Израђен Финансијски план Агенције за 2010. годину и обезбеђена средства у буџету за 2011. годину у износу и према структури која је била предложена од стране Агенције;
- Успостављена процедура ефикасне евиденције основних средства.

Информационе технологије:

- Успостављен информациони систем који је независан од јединственог система органа државне управе, а којим у потпуности управљају запослени у Агенцији;
- Обезбеђена хардверска опрема која по својим оперативним и безбедоносним стандардима у потпуности одговара захтевима Агенције;
- Израђен Пројектни задатак према чијим захтевима ће бити урађен апликативни софтвер за потребе Агенције;
- Спроведена обука запослених за рад у програмском језику „LINUX“, који се користи као стандардни програмски језик у Агенцији.

Управљање предметима и актима:

- Успостављена физички независна писарница која опслужује искључиво Агенцију, у којој је у 2010. години заведено преко 6000 предмета.

Препоруке

На основу искустава из прве године рада Сектора за опште послове, формулисане су следеће препоруке:

- Обезбедити адекватан пословни простор, са одговарајућом инфраструктуром, неопходан за делотворно функционисање Агенције.
- Изменити одредбу Закона о Агенцији, којом се статус запослених регулише на основу Закона о државним службеницима, што је неопходно за привлачење и одржавање

квалитетних кадрова који поседују неопходна знања и вештине од значаја за специфичан делокруг рада Агенције.

Служба за међународну сарадњу

Кључни резултати

Успостављена континуирана сарадња са Групом држава за борбу против корупције (GRECO).

Циљеви

Унапређена међународна сарадња.

О Служби за међународну сарадњу

Историјат

Служба за међународну сарадњу је формално почела са радом недуго након што је отпочела примена Закона о Агенцији за борбу против корупције, у првој половини 2010. године.

Организација и надлежност

Служба за међународну сарадњу организована је као јединствена организациона јединица изван састава сектора.

Посредством Службе за међународну сарадњу Агенција сарађује и комуницира са Групом држава за борбу против корупције (GRECO) и другим међународним организацијама, координира међународну сарадњу у области борбе против корупције са надлежним државним органима и прима обавештења државних органа о њиховим активностима у области међународне сарадње у борби против корупције.

У овој служби се, такође, припремају подсетници и материјали за разговоре са страним делегацијама и званичницима.

Састав

Службом за међународну сарадњу руководи начелник Службе. У Служби је, од новембра 2010. године, запослена и једна особа на месту саветника, иако је Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места предвиђено је да у Служби буде ангажовано 3 запослених на извршилачким радним местима.

Изазови

Примаран изазов са којим се сусретала Служба за међународну сарадњу у пракси, односио се на чињеницу да државне институције нису сматрале за потребно да обавештавају Агенцију о својим активностима на пољу међународне сарадње у борби против корупције, иако таква обавеза за њих проистиче из самог Закона о Агенцији за борбу против корупције.

Када је у питању сарадња са донаторима и реализација пројеката финансираних из иностраних средстава, уочена је диспропорција између могућности донатора за подршку Агенцији и стварних потреба Агенције, односно донаторска подршка је ограничена њиховим мандатима.

Као и остале организационе јединице у Агенцији и Служба за међународну сарадњу сусреће се са изазовом на који начин да привуче кандидате са одговарајућим знањима и вештинама да раде у Служби.

Шта ради Служба за међународну сарадњу

Закон о Агенцији за борбу против корупције ставља у надлежност Агенцији да, у сарадњи са надлежним државним органима, прати и у случају потребе учествује у координацији међународне сарадње у борби против корупције. Законска одредба предвиђа, са друге стране, обавезу за све државне органе да обавесте Агенцију о сопственим активностима међународне сарадње у борби против корупције.

Учествовање на конференцијама, семинарима, округлим столовима и састанцима, у земљи и иностранству, чија је тема борба против корупције представља значајан саставни део рада Службе за међународну сарадњу. Она прати и анализира усаглашеност домаћег законодавства са најважнијим међународним инструментима у овој области.

Служба сарађује са одређеним органима у оквиру појединих министарстава или других институција у иностранству који су задужени за борбу против корупције, размењује документе, анализира законске одредбе, одговара на одређене упитнике, а све у циљу успостављања и унапређења праксе.

Служба за међународну сарадњу је задужена за редовну комуникацију са представницима Групе држава за борбу против корупције, за прослеђивање неопходних докумената и њихово превођење, а такође и за организацију боравка и састанака када су у питању званичне посете евалуационих тимова. Служба за међународну сарадњу помаже у припреми извештаја као и одговора на питања из упитника на које смо, као земља чланица GRECO, у обавези да одговоримо и образложимо.

Служба за међународну сарадњу координира и активности које се односе на имплементацију одредби Конвенције УН против корупције, и, исто тако, координира и активности унутар Агенције у вези са испуњавањем обавеза Владе Републике Србије у процесу приступања Европској унији (попуњавање упитника Европске комисије).

Ова служба је задужена и за координацију активности са другим организационим јединицама у Агенцији када се реализују пројекти међународних и страних донатора, као и за комуникацију и извештавање донатора о имплементацији пројеката.

Резултати

Служба за међународну сарадњу је у 2010. години остварила следеће резултате:

- Успостављена редовна сарадња са Министарством правде, Канцеларијом за европске интеграције, Министарством спољних послова, Народном скупштином, Правосудном академијом, Повереником за информације од јавног значаја и Републичким јавним тужилаштвом;
- Успостављена редовна сарадња са Делегацијом Европске уније у Републици Србији, Канцеларијом УН за дрогу и криминал (UNODC), Програмом УН за развој (UNDP), Саветом Европе, Организацијом за европску безбедност и сарадњу (OSCE);
- Организована посета и рад два експертска тима GRECO за потребе Трећег евалуационог круга (инкриминација корупције и финансирање политичких странака);
- Учешће у изради првог извештаја о примени Конвенције УН против корупције у Републици Србији;
- Дати одговори на 22 питања из упитника Европске комисије за припрему мишљења о захтеву Републике Србије за чланство у Европској унији;

- Израђен пројекат за подршку Агенцији, чије је финансирање одобрила Влада Краљевине Норвешке;
- Одржана 2 предавања на тему „Међународноправни оквир у борби против корупције“ за представнике релевантних државних институција, у сарадњи са Службом за управљање кадровима.

Препоруке

На основу искустава из прве године рада Службе за међународну сарадњу, формулисане су следеће препоруке:

- У релевантним државним институцијама одредити контакт-особу која би била задужена да Агенцију, односно Службу за међународну сарадњу, обавештава о активностима на пољу међународне сарадње у борби против корупције, које се одвијају или планирају у датој институцији.

Служба за односе са јавношћу

Циљеви

Служба за односе са јавношћу дефинисала је следећи стратешки циљ који намерава да оствари у свом раду:

1. Развијена свест јавности о улози Агенције за борбу против корупције.

Кључни резултати

1. Ауторски текстови новинара и истраживача у 75% случајева су се заснивали на иницијативи самих медија, а не на саопштењима Агенције;
2. 11 медијских кућа са националном покривеношћу одредило новинаре који континуирано прате рад Агенције;
3. Обележавањем Међународног дана борбе против корупције Агенција је постигла престижну препознатљивост у јавности.

О Служби за односе са јавношћу

Историјат

Увођење Агенције за борбу против корупције, као нове институције са новим надлежностима, у медијски простор започело је одмах по завршеном конкурс за избор директора и заменика директора Агенције. Избор директора је обележио почетак рада Службе за односе са јавношћу, иако не и у формалном смислу. Дан ступања на снагу Закона о Агенцији за борбу против корупције, 1. јануар 2010. године, истовремено је био и дан формалног оснивања Службе за односе са јавношћу.

Организација и надлежност

Служба за односе са јавношћу организована је као јединствена организациона јединица изван састава сектора.

Основне активности Службе подразумевају израду и примену правила протокола, издавање саопштења за јавност и организовање интервјуа у медијима и конференција за медије, израду информатора о раду, одржавање интернет презентације Агенције, вођење

прес-клипинга, саветовање у вези са организовањем јавних наступа представника Агенције, свакодневну комуникацију са грађанима и организовање посета грађана.

Састав

Иако је предвиђено да Служба за односе са јавношћу има 3 запослена (начелника, вишег саветника и саветника), до краја 2010. године у њој је био ангажован само један запослени на месту вишег саветника, који је, истовремено, радио и као саветник за односе с јавношћу (ПР) Агенције.

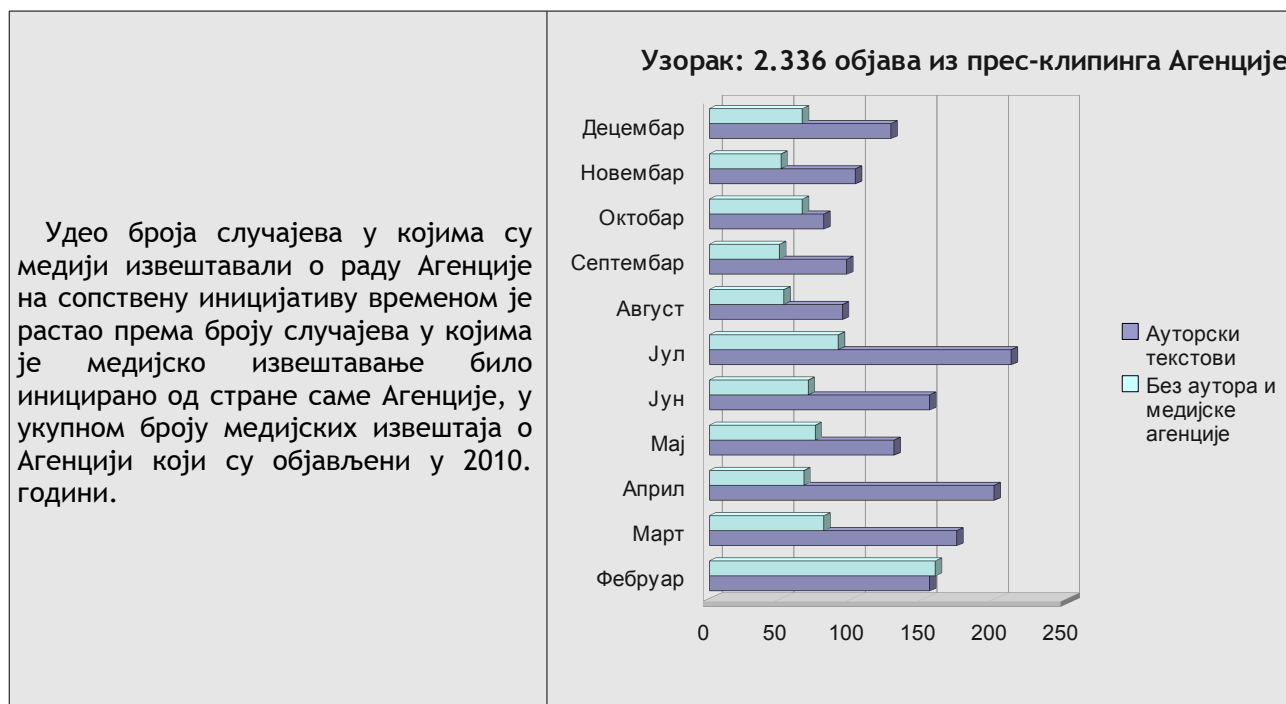
Изазови

Кључни проблем са којим се Служба сусретала јесте нејасно и неконзистентно извештавање о раду Агенције, односно одсуство профилисаних новинара који прате рад Агенције, као и недовољно информисана јавност у вези са разграничењем надлежности поверених Агенцији, с једне, и Савету за борбу против корупције, са друге стране.

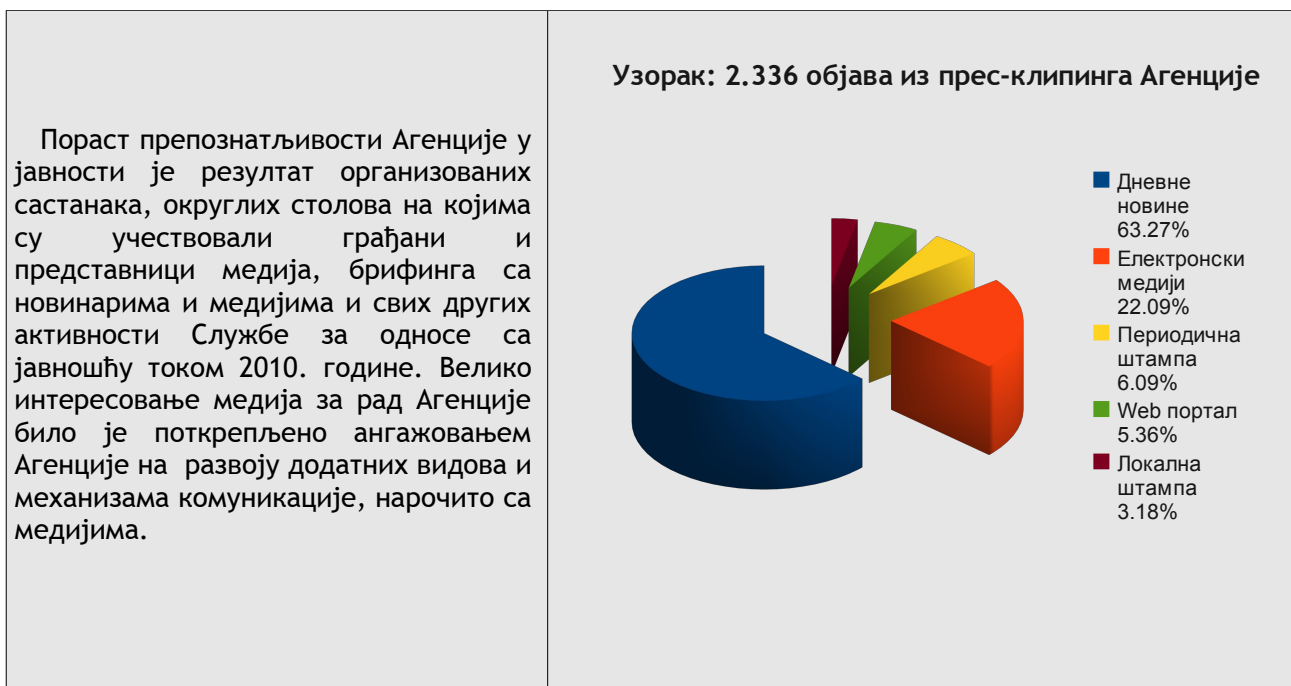
Шта ради Служба за односе са јавношћу

Служба за односе са јавношћу креира и стара се да имиџ Агенције остане позитиван. Анализирајући објављене новинске текстове, истраживања релевантних организација у земљи и иностранству, као и актуелне политичке ситуације, Служба за односе са јавношћу ради на приближавању Агенције како функционерима, тако и грађанима.

На самом почетку рада Агенције, као и током читаве прве половине 2010. године, примарна комуникација са грађанима остваривана је одржавањем округлих столова широм Србије како би се функционери упознали са правима и обавезама из Закона о Агенцији за борбу против корупције. Упоредо са тиме је најшира јавност информисана о резултатима рада Агенције и путем одржавања конференција за новинаре и издавања саопштења за јавност.

Према резултатима „Испитивање јавног мњења о корупцији у Србији“, које је у три таласа спровео Medium Gallup, препознатљивост Агенције и њених надлежности су од почетних 40% у првом таласу истраживања порасли на 60% у трећем таласу.

Обележавање Међународног дана борбе против корупције је захваљујући свеобухватној кампањи довело до значајног одзива јавности. Кампања је подразумевала видео-спот емитован у електронским медијима, као и штампани материјал дистрибуиран у дневним новинама. Објављивање конкурса на тему „Нећу преко везе“ за децу основних и средњих школа у Србији и организовање централне манифестације обележавања Међународног дана борбе против корупције, са представљањем резултата рада Агенције и доделом награда за децу, такође су представљали компоненте ове свеобухватне кампање. Акцент овом догађају дало је присуство и активно учешће председника Републике, представника Владе, Народне скупштине, а нарочито независних тела и међународних институција. Медији су овим поводом дали 33 објаве. Реализација округлог стола „Спречавање корупције кроз планове интегритета“ такође је привукла велику пажњу јавности, будући да су на значај њиховог доношења и имплементације указали председник и чланови Владе Републике Србије, као и представници релевантних међународних институција у Србији.

Резултати

Служба за односе са јавношћу је у 2010. години остварила следеће резултате:

- Медији су препознали улогу и значај Агенције, те је преовладало извештавање јавности о раду Агенције на иницијативу представника медија (75% случајева);
- 11 медијских кућа са националном покривеношћу одредило новинаре који континуирано прате рад Агенције;
- Обележавањем Међународног дана борбе против корупције Агенција је постигла престижну препознатљивост у јавности;
- Организовано 19 округлих столова/семинара широм Србије у сарадњи са Одсеком за програме обука;
- Организована 2 састанка са уредницима водећих медија;
- Одржана 2 састанка са новинарима;
- Одржано 8 конференција за новинаре;

- Издата 32 саопштења за јавност;
- Урађено 22 интервјуа;
- Организовано више од 20 гостовања у живим емисијама;
- Организован округли сто „Спречавање корупције кроз планове интегритета“ - 12 медијских извештаја;
- Организовано и реализовано обележавање Међународног дана борбе против корупције – 33 медијска извештаја;
- Израђена и ажурирана база свих медија на територији Србије;
- Успостављена сарадња са већином медија на локалном нивоу;
- Израђен и ажуриран веб-сајт Агенције;
- Израђен и ажуриран информатор о раду Агенције;

Препоруке

На основу искустава из прве године рада Службе за односе са јавношћу, формулисане су следеће препоруке:

- Неопходно је активније радити са представницима медија и инсистирати на повећању броја новинара опредељених (специјализованих) за праћење различитих аспеката рада Агенције;
- Од изразитог значаја је унапређење сарадње са новинарима и медијима на локалу;
- Потребне су бројније и активније јавне кампање којима ће се промовисати превентивна улога Агенције и подићи свест шире јавности о претежно превентивном карактеру њених надлежности.